

EUROPSKA
KOMISIJA

Strasbourg, 7.6.2016.
COM(2016) 378 final

2016/0176 (COD)

Prijedlog

DIREKTIVE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

**o uvjetima za ulazak i boravak državljana trećih zemalja radi zapošljavanja
visokokvalificiranih radnika**

{SWD(2016) 193 final}
{SWD(2016) 194 final}

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Ovaj prijedlog dio je napora EU-a usmjerenih na razvoj sveobuhvatne politike upravljanja migracijom na temelju članka 79. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU), a posebno nove politike o zakonitoj migraciji, i njime se pridonosi Strategiji rasta EU-a u skladu s prioritetima strategije Europa 2020¹. Direktivom o „plavoj karti EU-a” iz 2009.² nastojali su se olakšati prihvati i mobilnost visokokvalificiranih radnika iz trećih zemalja, i članova njihovih obitelji, usklađivanjem uvjeta za ulazak i boravak u cijelom EU-u i osiguravanjem skupa prava. Njome se nastojala povećati konkurentnost EU-a privlačenjem visokokvalificiranih radnika iz cijelog svijeta čime se pridonosi rješavanju problema nedostatka radne snage i vještina na tržištu rada EU-a i jačanju konkurentnosti i gospodarskog rasta EU-a. Međutim, Direktivom iz 2009. ti ciljevi nisu ostvareni.

Pokazalo se da Direktiva o plavoj karti EU-a ima nedostatke poput ograničenih uvjeta prihvata i vrlo ograničenog olakšavanja mobilnosti unutar EU-a. Time se, u kombinaciji s mnogim različitim skupovima usporednih pravila, uvjeta i postupaka za prihvaćanje iste kategorije visokokvalificiranih radnika koji se primjenjuju u svim državama članicama EU-a, ograničila privlačnost i uporaba plave karte EU-a. To nije učinkovito jer takva fragmentacija podrazumijeva opterećenje za poslodavce i pojedinačne podnositelje, ali ni djelotvorno što pokazuje vrlo mali ukupni broj dozvola izdanih visokokvalificiranim radnicima.

Iz tog razloga, predsjednik Komisije Jean-Claude Juncker izjavio je da namjerava ukloniti nedostatke u Direktivi o plavoj karti EU-a i znatno proširiti njezin učinak u privlačenju većeg broja visokokvalificiranih radnika u EU³. U Europskom migracijskom programu⁴ najavljeno je preispitivanje plave karte EU-a u okviru nove politike o zakonitoj migraciji kako bi ona imala djelotvorniju ulogu u privlačenju talenta u Europu. U programu rada Komisije za 2016. najavljeno je da „*kao odgovor na buduće demografske izazove i potrebe tržišta rada u Europi, predstaviti ćemo [Komisija] novi pristup zakonitoj migraciji, uključujući mjere za poboljšanje Direktive o plavoj karti EU-a*”. Ovaj prijedlog rezultat je tog postupka preispitivanja.

U Komunikaciji od 6. travnja 2016.⁵ istaknuta je potreba za održivim, transparentnim i pristupačnim zakonitim mogućnostima za ulazak u Europu kao dio uspješnog upravljanja migracijom. Komisija je ponovila da planira predložiti izmjene Direktive o plavoj karti EU-a s ciljem jačanja te direktive kao jedinstvenog sustava u cijelom EU-u za prihvati visokokvalificiranih radnika. Nakon rasprava Europski parlament pozvao je na stvaranje novih zakonitih mogućnosti za ulazak u Europu i zamolio je Komisiju da bude ambiciozna u tom pogledu. U svojem izvješću od 23. ožujka 2016.⁶ Parlament je podsjetio da bi revizija Direktive o plavoj karti EU-a trebala biti ambiciozna i ciljana i da bi posebno trebala biti

¹ [Ukratko o strategiji Europa 2020.](#)

² Direktiva Vijeća 2009/50/EZ od 25. svibnja 2009. o uvjetima za ulazak i boravak državljana trećih zemalja radi visokokvalificiranog zapošljavanja (SL L 155, 18.6.2009. str.17.).

³ [Junckerove političke smjernice; Prioriteti za ovu Komisiju; Mandatno pismo povjerenika Avramopouloua.](#)

⁴ [Komunikacija Komisije od 13. svibnja 2015., Europski migracijski program, COM\(2015\) 240 final.](#)

⁵ [Komunikacija Komisije Europskom parlamentu i Vijeću „Prema reformi zajedničkog europskog sustava azila i proširivanju zakonitih mogućnosti za dolazak u Europu, COM\(2016\) 197 final.](#)

⁶ [Izvješće o stanju na Sredozemlju i potrebi za cjelovitim pristupom EU-a migraciji, 23. ožujka 2016., \(2015/2095\(INI\)\).](#)

usmjerena na uklanjanje postojećih nedosljednosti u pogledu, primjerice, usporednih nacionalnih sustava.

EU se već suočava s nedostacima vještina i neusklađenošću između ponude i potražnje za radnom snagom u određenim sektorima što bi moglo ograničiti rast, produktivnost i inovacije (npr. zdravstvena skrb, IKT i strojarstvo) i tako usporiti neprekinuti gospodarski oporavak Europe i ograničiti njezinu konkurentnost. Aktivacija, osposobljavanje i nadogradnja vještina postojeće radne snage moraju imati ulogu u uklanjanju tih nedostataka, posebno u vrijeme velike opće nezaposlenosti. Međutim, te mjere vjerojatno neće biti dovoljne za potpuno zadovoljavanje potreba i, u svakom slučaju, trebat će vremena da počnu ostvarivati stvarni učinak na tržište rada i produktivnost. Zbog strukturnih promjena u gospodarstvima EU-a nastaviti će se povećavati potražnja za vještinama koje nisu neposredno dostupne na tržištu rada stvarajući daljnje nedostatke vještina.

Postojeći sustav useljavanja EU-a za visokokvalificirane radnike nije dobro opremljen za postojeće i buduće izazove. Ukupni priljev visokokvalificiranih radnika iz trećih zemalja u države članice sudionice⁷ u okviru plave karte EU-a i nacionalnih sustava za visokokvalificirane radnike iznosio je 23 419 u 2012., 34 904 u 2013. i 38 774 u 2014.⁸ U usporedbi s projiciranim potrebama za visokokvalificiranim radnicima u određenim sektorima, ti su brojevi nedovoljni za zadovoljavanje postojećih i predviđenih budućih nedostataka radne snage i vještina u EU-u u visokokvalificiranim zanimanjima. Nadalje, iako su ankete o namjerama visokoobrazovanih potencijalnih migranata pokazale da postoji velika privlačnost EU-a, EU tu privlačnost nije dovoljno učinkovito pretvorio u veći broj visokokvalificiranih radnika niti je zadržao talente obrazovane u EU-u, u usporedbi s drugim razvijenim gospodarstvima. Na temelju podataka može se zaključiti da od svih migranata podrijetlom iz zemalja izvan EU-a koji dolaze u zemlje OECD-a 48 % niskoobrazovanih migranata i 31 % visokoobrazovanih migranata biraju odredište u EU-u⁹.

Ovim se prijedlogom, kojim se zamjenjuje postojeća Direktiva o plavoj karti EU-a (2009/50/EZ), nastoji poboljšati sposobnost EU-a za privlačenje i zadržavanje visokokvalificiranih državljana trećih zemalja te za povećanje njihove mobilnost i pronalazak novih poslova u različitim državama članicama. Cilj je povećati sposobnost EU-a za učinkovit i spreman odgovor na postojeće i nove potrebe za visokokvalificiranim državljanima trećih zemalja i riješiti problem nedostatka vještina kako bi se povećao doprinos gospodarskog useljavanja jačanju konkurentnosti gospodarstva EU-a i uklanjanju posljedica starenja stanovništva.

- **Usklađenost s postojećim odredbama politike u tom području politike**

U Europskom migracijskom programu potvrđena je potreba za upotrebom plave karte EU-a za uspostavu privlačnog sustava u cijelom EU-u za visokokvalificirane državljane trećih zemalja. U Komunikaciji od 6. travnja 2016. navedeno je da će se to postići razvojem usklađenog zajedničkog pristupa EU-a koji bi uključivao fleksibilnije uvjete prihvata, poboljšane postupke prihvata i veća prava, uključujući mobilnost unutar EU-a.

⁷ UK, Irska i Danska ne sudjeluju u Direktivi o plavoj karti EU-a u skladu s odgovarajućim protokolima priloženim Ugovorima.

⁸ Statistički podaci Eurostata: Broj nacionalnih dozvola za visokokvalificirane radnike povećao se s 19 755 koliko je iznosio 2012. na 21 940 u 2013. i 24 922 u 2014., dok se broj plavih karata EU-a povećao s 3 664 u 2012. na 12 964 u 2013. i 13 852. u 2014.

⁹ Senne, J.-N. i David, A., „General Context and Contribution of Labour Migration in Europe”, OECD 2016., uskoro.

Ovom inicijativom nadopunjuju se drugi instrumenti doneseni u području zakonite migracije. Posebno se njome nadopunjuje Direktiva o premještanjima unutar društva¹⁰ kojom se olakšava ulazak u EU i mobilnost visokokvalificiranih radnika unutar EU-a (menadžeri, stručnjaci) koji su zaposleni u trgovačkim društvima iz zemalja izvan EU-a i privremeno upućeni na rad u društva kćeri koja se nalaze u EU-u. Njome se također nadopunjuje Direktiva (EU) 2016/801 kojom se uređuju prihvati i prava studenata i istraživača te sudionika izobrazbe i volontera u Europskom volonterskom sustavu. Prijedlogom se nadopunjuju i Direktiva Vijeća 2003/86/EZ od 22. rujna 2003. u kojoj su propisani uvjeti pod kojima se može ostvarivati pravo na spajanje obitelji i Direktiva 2003/109/EZ od 25. studenoga 2003. o statusu državljana trećih zemalja s dugotrajnim boravištem te se od njih odstupa. Ovim se prijedlogom postiže više nego direktivama jer su u njemu predviđeni povoljniji uvjeti za spajanje obitelji i lakši pristup statusu dugotrajnog rezidenta. Nadalje, nadopunjuje se Direktiva 2011/95/EU („Direktiva o kvalifikaciji”)¹¹ u mjeri u kojoj se područje primjene ovog prijedloga proširuje na visokokvalificirane korisnike međunarodne zaštite. Oni će moći prihvatiti posao u svim državama članicama u skladu sa svojim vještinama i obrazovanjem i popuniti nedostatak zanimanja u određenim regijama. To im omogućuje da budu aktivni na tržištu rada i u slučajevima kada u državi članici koja im je odobrila zaštitu nema slobodnih radnih mjesta u njihovu sektoru.

Ovaj prijedlog u skladu je s „Akcijским planom za integraciju državljana trećih zemalja”¹² kojim se osigurava zajednički okvir politike kojim bi se moglo pomoći državama članicama u razvoju i jačanju njihovih nacionalnih integracijskih politika za državljane trećih zemalja, uključujući i one visokokvalificirane.

Oblik dozvola boravka za državljane trećih zemalja propisan je u Uredbi (EZ) br. 1030/2002 i primjenjuje se na ovaj prijedlog.

• **Usklađenost s drugim politikama Unije**

Ovim prijedlogom nastoji se osigurati privlačan sustav u cijelom EU-u za visokokvalificirane radnike u skladu s politikama EU-a usmjerenima na produbljivanje i nadogradnju jedinstvenog tržišta¹³. Politika o privlačenju visokokvalificiranih radnika u skladu je s politikama kojima se olakšava mobilnost građana EU-a unutar EU-a i nadopunjuje ih uz potporu Uredbe 492/2011¹⁴, Uredbe 2016/589 („EURES”)¹⁵ i budućeg paketa mjera za mobilnost radne snage u vezi s koordinacijom socijalne sigurnosti. Njome se također nadopunjuju politike kojima se poboljšavaju i nadograđuju vještine radnika u EU-u i priznavanje kvalifikacija u cilju njihove bolje integracije na tržište rada. Veći izbor dostupnih talenata na jednom mjestu koristi gospodarstvu EU-a u cjelini i očekuje se da će u slučaju visokokvalificiranih radnika učinak premještanja radnika u EU-u biti nizak. Novi program

¹⁰ Direktiva 2014/66/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o uvjetima za ulazak i boravak državljana trećih zemalja u okviru premještanja unutar društva (SL L 157, 27.5.2014., str. 1.).

¹¹ Direktiva 2011/95/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o standardima za kvalifikaciju državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva za ostvarivanje međunarodne zaštite, za jedinstveni status izbjeglica ili osoba koje ispunjavaju uvjete za supsidijarnu zaštitu te sadržaj odobrene zaštite (preinačena) (SL L 337, 20.12.2011., str. 9.)

¹² COM(2016) 377 final.

¹³ Komunikacija od 28. listopada 2015., „Poboljšanje jedinstvenog tržišta”, [COM\(2015\) 550 final](#).

¹⁴ Uredba (EU) br. 492/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. travnja 2011. o slobodi kretanja radnika u Uniji (SL L 141, 27.5.2011., str. 1.)

¹⁵ Uredba (EU) 2016/589 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. travnja 2016. o Europskoj mreži službi za zapošljavanje (EURES), pristupu radnika uslugama mobilnosti i daljnjoj integraciji tržišta rada i izmjeni uredaba (EU) br. 492/2011 i (EU) br. 1296/2013., (SL L 107, 22.4.2016., str. 1.)

vještina za Europu¹⁶ usmjeren je na široko pitanje priznavanja kvalifikacija i stoga je relevantan i za prihvaćanje visokokvalificiranih radnika u okviru plave karte EU-a jer se te osobe često suočavaju s preprekama i visokim troškovima kada pokušavaju dobiti priznanje kvalifikacija stečenih u trećim zemljama. Svim se tim inicijativama pridonosi Strategiji rasta EU-a u skladu s prioritetima strategije Europa 2020.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

• Pravna osnova

Ovaj prijedlog odnosi se na uvjete za ulazak i boravak državljana trećih zemalja i na postupke za izdavanje nužnih dozvola povezanih s zapošljavanjem visokokvalificiranih radnika. U njemu su također propisani uvjeti pod kojima državljanin treće zemlje može boraviti u drugoj državi članici. Stoga je odgovarajuća pravna osnova članak 79. stavak 2. točke (a) i (b) Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) u vezi s člankom 79. stavkom 1. istog Ugovora.

U skladu s Protokolom br. 21 priloženim Ugovorima, Ujedinjena Kraljevina i Irska mogu obavijestiti Vijeće, u roku od tri mjeseca od predstavljanja prijedloga ili inicijative, ili u bilo kojem trenutku nakon donošenja, da žele sudjelovati u donošenju i primjeni takve predložene mjere. Ni jedna od tih država članica nije ostvarila svoje pravo na sudjelovanje u Direktivi EU-a o plavoj karti. U skladu s Protokolom br. 22 priloženim Ugovorima, Danska ne sudjeluje u donošenju mjera na temelju tog članka¹⁷.

EU i države članice zajednički su nadležni za prihvrat ekonomskih migranata. Bilo koja predložena mjera u području zakonite migracije „ne utječe na pravo država članica da odrede opseg prihvata državljana trećih zemalja koji na njihovo državno područje dolaze iz trećih zemalja radi potrage za poslom, neovisno o tomu radi li se o zaposlenim ili samozaposlenim osobama” (članak 79. stavak 5. UFEU-a).

• Supsidijarnost

Povećao se izazov poboljšanja kapaciteta za privlačenje i zadržavanje talenata podrijetlom iz zemalja izvan EU-a i zajednički je svim državama članicama. Iako bi svaka država članica mogla zadržati vlastiti nacionalni sustav za visokokvalificirane radnike, time se neće povećati privlačnost EU-a u cjelini. Posebno kada se EU uspoređuje s drugim velikim odredištima s ujednačenijim pristupom, države članice, posebno one manje, nisu se sposobne natjecati na međunarodnom tržištu za visokokvalificirane radnike.

Trenutačno fragmentirano stanje s različitim i usporednim nacionalnim pravilima za istu kategoriju državljana trećih zemalja u državama članicama nije dovoljno učinkovito ni djelotvorno za bilo koju od uključenih stranaka. Podnositelji zahtjeva i poslodavci moraju se snalaziti u složenom regulatornom okviru čime se uzrokuju troškovi i administrativno opterećenje što posebno opterećuje MSP-ove. Nadalje, bilo bi lakše i učinkovitije za nadležna tijela država članica da primjenjuju jedinstven, jasan i jednostavan skup pravila za razmatranje zahtjeva za boravak i zapošljavanje visokokvalificiranih radnika.

Djelujući kao jedinstveni subjekt prema vanjskom svijetu EU može stvoriti ekonomije razmjera i tako se bolje natjecati s velikim odredištima za ograničenu ponudu

¹⁶ COM(2016)381 final.

¹⁷ Ujedinjenu Kraljevinu, Irsku i Dansku ne obvezuje Direktiva 2009/50/EZ.

visokokvalificiranih radnika. Cilj je ovog prijedloga povećati ukupnu privlačnost EU-a osiguravanjem jedinstvenog, transparentnog, fleksibilnog i usklađenog sustava za visokokvalificirane radnike u cijelom EU-u. Njime se visokokvalificiranim radnicima šalje jasna poruka da su dobrodošli u EU-u koji ima jednostavne i brze postupke prihvata te privlačne uvjete boravka za njih i njihove obitelji.

Nadalje, samo djelovanjem na razini EU-a može se visokokvalificiranim radnicima ponuditi mogućnost jednostavnog kretanja, rada i boravka u nekoliko država članica EU-a. Mobilnošću unutar EU-a može se bolje odgovoriti na zahtjeve za visokokvalificiranom radnom snagom i riješiti problem nedostatka vještina. S druge strane, samim nacionalnim sustavima ne može se, zbog njihove prirode, ponuditi ta mogućnost jednostavnog kretanja iz jedne države članice u drugu u slučaju nedostatka radne snage ili prilika za rad.

Čak i s usklađenijim sustavom u cijelom EU-u i ukidanjem usporednih nacionalnih sustava države članice zadržat će nadležnost za određene aspekte poput prava da definiraju koliko mogu prihvatiti državljana trećih zemalja koji dolaze iz trećih zemalja na njihovo državno područje u potrazi za poslom. Države članice moći će uvesti ispitivanja tržišta rada u okolnostima kada na njihovu tržištu rada postoje ozbiljni poremećaji poput visoke nezaposlenosti u određenom zanimanju ili sektoru. Nadalje, same države članice imat će kontrolu nad pragom plaća koji će se izračunavati na temelju nacionalne prosječne plaće, iako će gornje i donje granice biti usklađenije, i pravo odlučiti na koja će se deficitarna zanimanja primjenjivati niži prag.

S obzirom na sve navedeno, prijedlog je u skladu s načelom supsidijarnosti.

- **Proporcionalnost**

Ovaj prijedlog odnosi se na uvjete za prihvata, postupke i prava visokokvalificiranih radnika iz trećih zemalja, što su elementi zajedničke politike useljavanja u skladu s člankom 79. UFEU-a. Već postoje pravila za ovu skupinu državljana trećih zemalja koja se primjenjuju u cijelom EU-u, usporedno s nacionalnim pravilima, ali potrebno ih je prilagoditi kako bi njima bili obuhvaćeni utvrđeni problemi i u cilju potpunog ostvarivanja ciljeva Direktive, dok bi sadržaj i oblik djelovanja Unije trebali biti ograničeni na ono što je nužno za postizanje tih ciljeva.

Prijedlogom se nudi ravnoteža između većih prava, uključujući mobilnost unutar EU-a i veće razine usklađenosti, s jedne strane i uključivijeg sustava, s druge strane, daljnjim olakšavanjem postupaka prihvata (uključujući niže pragove plaća, čime se povećava ciljna skupina) uz određenu fleksibilnost kako bi države članice mogle sustav prilagoditi stanju na nacionalnoj razini.

Administrativno opterećenje koje se određuje državama članicama u smislu izmjena zakonodavstva i dodatne suradnje bilo bi umjereno jer sustav plave karte EU-a već postoji i budući da bi prednosti prevladavale nad nedostacima.

- **Odabir instrumenta**

Izabrani instrument je nova Direktiva kojom će staviti izvan snage i zamijeniti postojeća Direktiva o plavoj karti EU-a. Time se državama članicama pruža određeni stupanj fleksibilnosti u pogledu provedbe i primjene. Direktiva je obvezujuća u smislu rezultata koji će se ostvariti, ali se državama članicama pruža fleksibilnost u pogledu oblika i načina za primjenu tih ciljeva u njihovu nacionalnom sustavu i općem kontekstu. Nije pronađen nikakav razlog za zamjenu Direktive izravno primjenjivom Uredbom.

Neobvezujuće mjere imale bi previše ograničen učinak jer bi se mogući podnosioci zahtjeva i poduzeća i dalje suočavali s nizom različitih pravila o prihvatu.

3. REZULTATI EX POST EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENE UČINAKA

- **Ex post evaluacije / provjere prikladnosti postojećeg zakonodavstva**

Prvo izvješće o provedbi Direktive o plavoj karti EU-a¹⁸ predstavljeno je u svibnju 2014. i u njemu je ocijenjena usklađenost nacionalnih zakonodavstava s odredbama Direktive. Njegov je zaključak da među državama članicama postoje velike razlike u broju izdanih plavih karata EU-a zbog politika koje su izabrale države članice koje primjenjuju i promoviraju plavu kartu EU-a na znatno različite načine i, u nekim slučajevima, daju prednost svojim nacionalnim sustavima. Postojećom Direktivom o plavoj karti EU-a utvrđuju se samo minimalni standardi i državama članicama ostavlja se sloboda s pomoću diskrecijskih odredbi i upućivanja na nacionalno zakonodavstvo. U izvješću je također utvrđeno da postoje brojni nedostaci u provedbi i posebno da su države članice zanemarivale svoje obveze izvješćivanja u skladu s Direktivom. O tim se pitanjima razgovaralo s državama članicama u okviru mreže nacionalnih kontaktnih točaka i na sastancima skupine za kontakt.

Daljnjom evaluacijom koju je Komisija provela u razdoblju 2015. – 2016. ažurirano je i prošireno prvo izvješće. Zaključak je da se plavom kartom EU-a u njezinu sadašnjem obliku ne ostvaruje njezin potencijal za dodavanje vrijednosti konkurentnim i komplementarnim nacionalnim sustavima za visokokvalificirane radnike¹⁹.

- **Savjetovanja s dionicima**

Između 27. svibnja i 30. rujna 2015. provedeno je javno savjetovanje na internetu o plavoj karti EU-a i o politikama migracije radne snage EU-a. Zaprimito je ukupno 610 odgovora na upitnik i 15 pisanih doprinosa od niza sudionika koji predstavljaju sve relevantne dionike²⁰. Traženi su i zaprimljeni doprinosi od svih građana EU-a, organizacija i državljana trećih zemalja (koji žive u EU-u ili izvan njega) te od poslodavaca (multinacionalnih poduzeća i MSP-ova), njihovih udruženja, privatnih i javnih organizacija za zapošljavanje, sindikata, ministarstava, regionalnih i javnih tijela, medijskih radnika, međunarodnih organizacija, organizacija ili nadležnih tijela u državama podrijetla, socijalnih partnera i ostalih dionika civilnog društva. Održani su različiti bilateralni i grupni sastanci s ključnim državama članicama, predstavnicima poduzeća, stručnjacima, socijalnim partnerima i međunarodnim organizacijama (OECD, UNHRC, IOM). Posebna radionica s nacionalnim socijalnim partnerima organizirana je 3. prosinca 2015. u suradnji s Promatračkom skupinom za tržište rada (LMO) i Stalnom istraživačkom skupinom za useljavanje i integraciju (IMI) Europskog gospodarskog i socijalnog odbora. Vanjski izvoditelj proveo je nekoliko dodatnih aktivnosti savjetovanja s dionicima, među ostalim s odabranim nacionalnim nadležnim tijelima, organizacijama poslodavaca, sindikatima i organizacijama u državama podrijetla.

Tijekom revizije uzeti su u obzir rezultati što se odražava u Procjeni učinka.

- **Prikupljanje i primjena stručnog znanja**

Stručna skupina Komisije o ekonomskoj migraciji (EGEM)²¹ uspostavljena je u cilju podupiranja budućeg razvoja politike u području ekonomske migracije. Tijekom prvog

¹⁸ Komunikacija od 22. svibnja 2014. o provedbi Direktive 2009/50/EZ, [COM\(2014\) 287 final](#).

¹⁹ Vidjeti Prilog 5. prateće Procjene učinka.

²⁰ Rezultati i doprinosi su [dostupni na internetu](#).

²¹ Registar stručnih skupina Komisije: [E03253](#).

sastanka EGEM-a 25. ožujka 2015. stručnjaci su razgovarali o načinima za „bolje upravljanje migracijom radne snage na razini EU-a” i glavna tema razgovora bilo je preispitivanje plave karte EU-a. Drugi sastanak EGEM-a održan 7. prosinca 2015. bio je posvećen „mogućnostima politike za revidiranu plavu kartu”²².

Nadalje, 13. studenoga 2015. održan je sastanak Stručne skupine EMN-a za kvalificirane migrante – podskupina Europske migracijske mreže – sa stručnjacima iz država članica radi tehničkih razgovora o pitanjima povezanim s plavom kartom EU-a, usporednim nacionalnim sustavima za visokokvalificirane radnike i njihovim odnosom.

- **Procjena učinka**

Tijekom priprema prijedloga razmotren je širok raspon mogućnosti politika od kojih su neke odbačene u prvoj fazi procjene – stavljanje izvan snage Direktive o plavoj karti EU-a, uvođenje sustava iskaza interes na temelju bodova, proširenje područja primjene na međunarodne pružatelje usluga.

Mogućnosti koje su se razmatrale

Sljedeće mogućnosti zadržane su za potrebe detaljne procjene:

0) Osnovni scenarij

Postojeća plava karta EU-a nastavila bi se primjenjivati bez zakonodavnih promjena. Nastavile bi se postojeće aktivnosti praćenja i provedbe postojećeg zakonodavstva te aktivnosti usmjerene na poboljšanje prekograničnog priznavanja stranih kvalifikacija među državama članicama ili u suradnji s trećim zemljama razmjenom prakse i davanjem daljnjih smjernica nacionalnim tijelima.

1) Proširenje područja primjene kako bi bila dostupna znatno široj skupini radnika, uključujući (neke) srednjekvalificirane radnike

U skladu s ovom mogućnosti plava karta EU-a postala bi dostupna i nekim srednjekvalificiranim radnicima jer bi se plaća i kvalifikacije utvrdili kao alternativni, a ne kao kumulativni uvjeti. Razina prava ne bi se znatno povećala u odnosu na postojeću razinu.

2) Izmjena uvjeta i prava za prihvrat bez proširivanja područja primjene na radnike koji nisu visokokvalificirani radnici

Ova mogućnost ima tri podmogućnosti ovisno o ciljnoj skupini (šira u odnosu na selektivniju) i nalazi se unutar područja primjene i osnovnog okvira postojeće Direktive, ali u svim podmogućnostima postoje pojednostavnjenja u pogledu uvjeta, postupaka i prava.

- **2a) Omogućavanje pristupa plavoj karti EU-a široj skupini visokokvalificiranih radnika**

Ovom podmogućnošću proširio bi se opseg visokokvalificiranih radnika koji ispunjuju uvjete za plavu kartu EU-a, olakšao bi se prihvrat i osigurala veća prava boravka i mobilnosti. Države

²²

Članstvo, izvješća sa sastanka i pisani doprinosi sudionika dostupni su na:
<http://ec.europa.eu/transparency/regexpert/index.cfm?do=groupDetail.groupDetail&groupID=3253>

članice zadržale bi ograničenu slobodu za nacionalno prilagođavanje sustava, ali ukinuli bi se usporedni nacionalni sustavi.

- 2b) Pretvaranje plave karte EU-a u alat za privlačenje odabrane skupine najkvalificiranijih radnika

Ovom mogućnošću plava karta EU-a pretvorila bi se u prilično selektivan instrument za visokokvalificirane. Radnici koji ispunjuju uvjete ostvarivali bi brz i jednostavan prihvrat i opsežna prava. Dopustili bi se usporedni nacionalni sustavi.

- 2c) Stvaranje dvoslojne plave karte usmjerene na različite razine vještina visokokvalificiranih radnika

Ova podmogućnost bila bi kombinacija prethodnih podmogućnosti i uključuje stvaranje plave karte EU-a od dvije razine za različite kategorije visokokvalificiranih radnika: prva razina za široku skupinu visokokvalificiranih radnika i selektivija druga razina s bržim pristupom dugoročnom boravku i lakšom mobilnošću unutar EU-a. Ukinuli bi se usporedni nacionalni sustavi.

3) Ujedinjena standardizirana plava karta za cijeli EU

Ovom mogućnošću politike uveo bi se standardizirani skup pravila plave karte za cijeli EU koji bi se primjenjivao u svim državama članicama. Države članice ne bi smjele prilagođavati uvjete ili druga pravila plave karte EU-a okolnostima na nacionalnim tržištima rada. Plavu karta EU-a koju bi izdala jedna država članica priznavale bi sve države članice i njima bi se osiguravala neograničena mobilnost unutar EU-a. Ukinuli bi se usporedni nacionalni sustavi.

Horizontalne / usporedne zakonodavne mogućnosti

Razmatrao se i niz horizontalnih zakonodavnih mogućnosti i jedna nezakonodavna. Te mogućnosti mogu biti neovisne uz osnovnu situaciju ili se kombinirati s bilo kojim zakonodavnim paketom:

a) Nezakonodavne mjere za poboljšanje djelotvornosti plave karte EU-a

Ova mogućnost politike usmjerena je na jačanje provedbe plave karte EU-a i na praktičnu suradnju među državama članicama i njome se jača promicanje brenda razmjennom informacija, promidžbom i aktivnostima oglašavanja. Ona bi uključivala praktične mjere za lakšu uporabu sustava plave karte EU-a poboljšavanjem priznavanja stranih kvalifikacija i usklađivanjem vještina i radnih mjesta.

b) Zakonodavna mjera kojom se plava karta EU-a proširuje na inovativne poduzetnike

Ovom mogućnošću područje primjene plave karte EU-a proširilo bi se s visokokvalificiranih zaposlenih radnika na inovativne poduzetnike (odnosno samozaposlene radnike) i Direktivom bi bio stvoren zasebni skup uvjeta za prihvrat i prava (uključujući mogućnost mobilnost unutar EU-a) za ovu skupinu.

c) Zakonodavna mjera kojom se plava karta EU-a proširuje na visokokvalificirane korisnike međunarodne zaštite i podnositelje zahtjeva za azil

Ovom mogućnošću omogućio bi se pristup plavoj karti EU-a drugim kategorijama migranata koji traže međunarodnu zaštitu. Razlikuju se dvije glavne potkategorije ili podmogućnosti: i.

ona koja uključuje samo korisnike međunarodne zaštite (izbjeglice i osobe kojima je odobrena dodatna zaštita); ii. ona koja uključuje i tražitelje azila.

Mogućnost kojoj se daje prednost

Nakon procjene učinaka, djelotvornosti i učinkovitosti zadržanih mogućnosti, kao i njihove izvedivosti, mogućnost kojoj se daje prednost jest mogućnost 2.a u kombinaciji s horizontalnim mogućnostima (a) (nezakonodavne mjere) i c) podmogućnost i. (uključivanje samo korisnika međunarodne zaštite). Mogućnost kojoj se daje prednost uključuje stoga sljedeće glavne elemente: izmjena uvjeta za prihvata i omogućivanje pristupa plavoj karti EU-a širokoj skupini visokokvalificiranih radnika, poboljšanje prava povezanih s plavom kartom EU-a, uključujući mobilnost unutar EU-a i neproširivanje opsega na radnike koji nisu visokokvalificirani radnici. Nadalje, više ne bi bili dopušteni nacionalni sustavi za državljane trećih zemalja na koje se primjenjuje ova Direktiva. Zakonodavne mjere dopunile bi se nezakonodavnim mjerama i mogućnošću da se visokokvalificiranim korisnicima međunarodne zaštite omogući pristup plavoj karti EU-a.

Mogućnošću kojoj se daje prednost uspostavlja se ravnoteža između visoke razine uključivosti, znatne fleksibilnosti država članica za prilagodbu svojoj nacionalnoj situaciji i velike mogućnosti zamjene za usporedne nacionalne sustave, s jedne strane, i postupaka daljnjeg olakšavanja, visoke razine prava, daljnjeg olakšavanja mobilnosti unutar EU-a i visoke razine usklađenosti, s druge strane. Stoga ova mogućnost kojoj se daje prednost predstavlja uravnoteženu kombinaciju (visoke) djelotvornosti i učinkovitosti, pozitivnih gospodarskih i socijalnih učinaka. Takvi pozitivni učinci povećali bi se u kombinaciji s nezakonodavnim mjerama poput aktivnog promicanja sustava i poboljšanog povezivanja poslodavaca s mogućim migrantima.

Procijenjeni broj dodatnih dozvola za ovu mogućnost iznosio bi od najmanje 32 484 do najviše 137 690 visokokvalificiranih radnika (godišnje, ukupno u svim državama članicama sudionicama, razlike ovisno o minimalnoj plaći koju su utvrdile pojedine države članice). Prosječni pozitivni godišnji gospodarski učinak te mogućnosti iznosio bi od 1,4 milijarde do 6,2 milijarde EUR zbog dolaska dodatnih visokokvalificiranih radnika i njihova rada u EU-u. Općenito će se većim brojem prihvaćenih visokokvalificiranih radnika i većom mogućnošću zadržavanja mladih talenata koji su osposobljeni u EU-u stvoriti veći skup visokokvalificiranih radnika na jednom mjestu iz kojeg će poslodavci moći popunjavati manjke i što će pozitivno utjecati na rast i konkurentnost EU-a. U kombinaciji s većim mogućnostima za mobilnost radne snage između poslova i mobilnost unutar EU-a time bi se olakšali i snizili troškovi zapošljavanja koje snose MSP-ovi te bi im se olakšalo pokrivanje manjka radne snage i povećale bi se njihove mogućnosti za rast. Ostvario bi se pozitivan učinak na sposobnosti trgovačkih društava da provode istraživanje i razvoj (R&D) i to bi koristilo ukupnoj sposobnosti EU-a za inovacije, istraživanje i poduzetništvo. Zbog visoke učinkovitosti i djelotvornosti ove mogućnosti smanjilo bi se administrativno opterećenje povezano s njezinom primjenom.

Društveni učinci bili bi pozitivni jer bi građani EU-a imali koristi od pozitivnog učinka na opći gospodarski rast popunjavanjem nedostataka radne snage i vještina, što bi moglo neizravno pridonijeti jačanju gospodarstva utemeljenog na znanju i stvaranju radnih mjesta u EU-u. Budući da je ovaj sustav usmjeren na visokokvalificirane radnike, utemeljen na potražnji i znatno selektivan te da su ugrađene odgovarajuće zaštitne mjere, očekuje se da će mogući učinak premještanja na radnike u EU-u ograničen. Nositelji plave karte mogli bi doživjeti pozitivan učinak u smislu jačanja prava na spajanje obitelji, pristup dugoročnom

statusu i mobilnosti unutar EU-a. Mogu se očekivati pozitivni društveni učinci zbog uključivanja korisnika međunarodne zaštite jer bi visokokvalificirani korisnici dobivanjem plave karte EU-a postali vidljiviji poslodavcima u državi članici domaćinu i mogli bi pristupiti tržištu rada i u drugim državama članicama osim one koja im je odobrila zaštitu. Time se olakšava njihovo sudjelovanje na tržištu rada koje pozitivno utječe na njihovu integraciju i njihovu mogućnost zarađivanja za život.

Mišljenje Odbora za regulatorni nadzor

Procjena učinka podnesena je 5. veljače 2016. Odboru za regulatorni nadzor (RSB) i sastanak je održan 2. ožujka 2016. Odbor je donio prvo mišljenje (negativno) 4. ožujka 2016. Procjena učinka ponovno je podnesena 14. ožujka, a drugo mišljenje (pozitivno) doneseno je 18. ožujka 2016. Odbor za regulatorni nadzor u svom je mišljenju istaknuo da su poboljšanja potrebna u sljedećim područjima i to je uzeto u obzir na sljedeći način:

a) Pojasniti probleme koji se rješavaju i njihovu dimenziju EU-a

Izješće o procjeni učinka pojačano je u svojoj analizi postojećih i budućih nedostataka radne snage u cijelom EU-u i kako se mogu učinkovito riješiti revidiranom plavom karticom i posebno pojačanom mobilnošću visokokvalificiranih državljana trećih zemalja unutar EU-a. Pojašnjen je i odnos između mobilnosti građana EU-a unutar EU-a i mobilnosti visokokvalificiranih radnika te mjera u kojoj to pridonosi uklanjanju nedostataka vještina i radne snage. Dodane su brojke i dodatna analiza kako bi se bolje prikazala potreba za djelovanjem EU-a na privlačenju visokokvalificiranih državljana trećih zemalja i dodana vrijednost EU-a u odnosu na nacionalne sustave. Dodatno je razrađen odnos između revizije plave karte EU-a i ostalih kategorija migranata, primjerice korisnika međunarodne zaštite / tražitelja azila, pružatelja usluga i poduzetnika – te potreba za njihovim mogućim uključivanjem u njezino područje primjene.

b) Pojasniti ciljeve i mogućnosti politika

Revidirani su opći i posebni ciljevi kako bi bili više u skladu s definicijom problema i predloženim mogućnostima. Objašnjena je logika paketa mogućnosti politika i pojednostavnjen je prikaz. Pojačana su obrazloženja zašto su odbačene određene mogućnosti i poboljšan je pregled i odabir mogućnosti politika.

c) Usredotočiti analizu učinka na glavne aspekte tržišta rada

Pojednostavnjen je prikaz analize učinka i prilagođen korisnicima te je analiza jasnije usredotočena na aspekte tržišta rada i gospodarske učinke. Utvrđeno je da su učinci po državi članici izvedivi. Bolje su istaknute razlike između različitih mogućnosti politika i temeljnog scenarija. Dok su količinski podaci ograničeni, analizirani su administrativni troškovi i prednosti za različite dionike. Odabrana je mogućnost koja se sastoji od jednog paketa mogućnosti politike i horizontalnih elemenata kao rezultat postupnog ukidanja mogućnosti na temelju jasnih i objektivnih kriterija.

• Temeljna prava

Ova inicijativa potpuno je u skladu s Poveljom o temeljnim pravima i njome se jačaju neka od prava utjelovljenih u Povelji. Njome se posebno pridonosi ostvarivanju prava na poštovanje privatnog i obiteljskog života (članak 7.) – odredbama kojima se olakšava spajanje obitelji visokokvalificiranih radnika – i prava na obavljanje posla i slobodno odabranog ili prihvaćenog zanimanja (članak 15. stavak 1.)). Ona je također potpuno u skladu s pravima povezanim s uvjetima rada (članak 15. stavak 3.) i pravima radnika (članci 27. do 36.) jer se

njome zadržava pravo na jednako postupanje prema visokokvalificiranim radnicima u pogledu uvjeta rada, pristupa socijalnoj sigurnosti, obrazovanju i strukovnom osposobljavanju te pristupu robi i uslugama. Potpuno se osigurava usklađenost s člankom 47. (pravo na učinkovit pravni lijek i pošteno suđenje) jer se zadržavaju postojeće odredbe plave karte EU-a povezane s pravom na žalbu u slučaju odbijanja zahtjeva te pravom na obavješćivanje o osnovi za odbijanje.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Nema utjecaja na proračun Europske unije.

5. OSTALI ELEMENTI

- **Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja**

Komisija će provjeriti ispravno i učinkovito prenošenje u nacionalno zakonodavstvo svih država članica sudionica. Tijekom provedbene faze Komisija će organizirati redovite sastanke odbora za kontakt sa svim državama članicama. Komisija će predstaviti Europskom parlamentu i Vijeću izvješće u kojem će ocijeniti provedbu, funkcioniranje i učinak plave karte EU-a tri godine nakon roka za prenošenje i svake tri godine nakon toga.

Primjena Direktive o plavoj karti EU-a pratit će se u odnosu na glavne ciljeve politike uporabom niza relevantnih i mjerljivih pokazatelja na temelju dostupnih, prihvaćenih i vjerodostojnih izvora podataka. U revidiranoj Direktivi propisana je obveza priopćavanja više vrsta informacija kako bi se poboljšalo njihovo pravovremeno pružanje i pouzdanost. Time bi se povećala njezina vrijednost za praćenje i evaluaciju migracijske politike visokokvalificiranih radnika. Nadalje, poboljšat će se razmjena informacija posredstvom nacionalnih kontaktnih točaka o plavoj karti EU-a.

- **Dokumenti s obrazloženjima**

Predložena Direktiva ima široko osobno područje primjene u pogledu visokokvalificiranih državljana trećih zemalja koje obuhvaća. Prijedlog sadržava i veliki broj pravnih obveza za razliku od postojeće Direktive 2009/50/EZ. S obzirom na to i na činjenicu da prijedlog uključuje odredbe o nizu skupina koje još nisu na obvezni način pokrivene postojećim pravnim okvirom, priopćavanje mjera za prenošenje morat će biti popraćeno obrazloženjima, uključujući korelacijsku tablicu između nacionalnih odredaba i Direktive, kako bi se mogle jednostavno u tvrditi mjere za prenošenje koje su države članice dodale u postojeće zakonodavstvo.

- **Detaljno obrazloženje posebnih odredbi prijedloga**

Poglavlje I. – OPĆE ODREDBE

Članak 1. – Predmet

Cilj je prijedloga definirati uvjete za ulazak i boravak državljana trećih zemalja koji podnose zahtjev za boravak u EU-u u svrhu zapošljavanja na visokokvalificiranim poslovima, a koji potječu iz zemalja izvan EU-a ili imaju zakonito boravište u EU-u s drugačijim statusom, i njihovih članova obitelji te definirati njihova prava. Prijedlogom se utvrđuju i uvjeti pod kojima se državljani trećih zemalja koji zakonito borave u državi članici pod uvjetima iz ovog prijedloga mogu kretati i boraviti sa svojim članovima obitelji u drugim državama članicama. Ova odredba u osnovi je slična odredbi iz Direktive 2009/50/EZ, ali je prilagođena kako bi se

njome uzela u obzir činjenica da će plava karta postati isključivo sredstvo za prihvaćanje visokokvalificiranih državljana trećih zemalja.

Članak 2. – Definicije

U ovom članku utvrđuju se definicije koje se upotrebljavaju u prijedlogu i koje su u velikoj mjeri jednake definicijama u drugim postojećim direktivama o zakonitoj migraciji. Navodi se definicija „zapošljavanja visokokvalificiranih radnika” kojom se zamjenjuje koncept „visokokvalificiranog zapošljavanja” iz postojeće direktive. Ona se odnosi na plaćeno zaposlenje, u skladu s nacionalnim zakonodavstvom i praksom, osobe koja ima nužne kompetencije dokazane „visokim stručnim kvalifikacijama”. Potonje se mogu dokazati „kvalifikacijama visokog obrazovanja” (tj. uspješno završenim visokim obrazovanjem ili jednakovrijednim tercijarnim obrazovnim programom koji odgovara najmanje razini 6 ISCED-a²³ iz 2011. ili razini 6 Europskog kvalifikacijskog okvira) ili „visokorazvijenim stručnim vještinama” (tj. vještinama koje se dokazuju s najmanje tri godine radnog iskustva na razini koja se može usporediti s kvalifikacijama visokog obrazovanja i koja je relevantna za određeni posao ili zanimanje). Razina potrebnih vještina ostaje nepromijenjena, ali u državama članicama postaje obavezno priznati radno iskustvo kao alternativu obrazovnim kvalifikacijama. Nadalje, posebno upućivanje na razine ISCED-a i EKO-a novo je i svrha mu je dodatno pojasniti stanje.

Novost u odnosu na Direktivu 2009/50/EZ je definicija „poslovne djelatnosti” kako bi se moglo definirati koje poslove može obavljati nositelj plave karte EU-a u kontekstu posebnih pravila za kratkoročnu mobilnost u druge države članice (vidjeti članak 19.).

Članak 3. – Područje primjene

Prijedlogom, kao ni Direktivom 2009/50/EZ, nisu obuhvaćeni građani EU-a, državljani trećih zemalja s dugotrajnim boravištem u EU-u koji se žele preseliti u drugu državu članicu, sezonski radnici ili radnici upućeni na rad. Budući da bi moglo biti preklapanja između područja primjene Direktive (EU) 2016/801 Europskog parlamenta i Vijeća²⁴ i ovog instrumenta, ovim člankom izričito se isključuju iz područja primjene Direktive državljani trećih zemalja koji podnose zahtjev za boravak u državi članici kao istraživači u smislu Direktive (EU) 2016/801 za potrebe provođenja istraživačkog projekta. Međutim, nakon prihvata u skladu s Direktivom (EU) 2016/801, istraživači sa zakonitim boravištem mogu podnijeti zahtjev za plavu kartu EU-a u skladu s ovom Direktivom za druge svrhe osim onih obuhvaćenih Direktivom (EU) 2016/801.

Izmjenom Direktive 2009/50/EZ svi članovi obitelji građana EU-a koji su državljani trećih zemalja imaju pristup plavoj karti EU-a kako bi mogli sudjelovati u postupku zapošljavanja visokokvalificiranih radnika i odlaziti na poslovna putovanja u različite države članice bez obzira na to jesu li u pratnji građana EU-a. Ti visokokvalificirani članovi obitelji građana EU-a koji su podrijetlom državljani trećih zemalja imaju iste kratkoročne i dugoročne potrebe za poslovnim kretanjem unutar EU-a kao i ostali visokokvalificirani državljani trećih zemalja i ne bi im trebalo uskratiti mogućnost podnošenja zahtjeva za plavu kartu EU-a samo zbog činjenice da zakonito borave u EU-u kao članovi obitelji građana EU-a.

²³ UNESCO-va Međunarodna standardna klasifikacija obrazovanja.

²⁴ Direktiva (EU) 2016/801 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2016. o uvjetima ulaska i boravka državljana trećih zemalja u svrhu istraživanja, studija, osposobljavanja, volonterstva, razmjena učenika ili obrazovnih projekata, i obavljanja poslova *au pair* (SL L 132, 21.5.2016., str. 21.).

Predložena Direktiva i dalje se ne primjenjuje na osobe koje traže međunarodnu zaštitu i čekaju odluku o svome statusu ili na osobe koje su korisnici privremene zaštite ili koji strogo privremeno borave u državi članici. Međutim, novost je da se primjenjuje na korisnike međunarodne zaštite u skladu s Direktivom 2011/95/EU („Direktiva o kvalifikaciji”). Oni će moći podnijeti zahtjev za plavu kartu EU-a kao i bilo koji drugi državljani treće zemlje, ali će zadržati sva prava koja imaju kao korisnici zaštite (vidjeti primjedbe na članke 15. i 16.). Pristup plavoj karti EU-a dobit će i državljani trećih zemalja koji će se premještati u državama članicama u okviru budućih programa EU-a i koji će dobiti prava slična onima propisanim u Direktivi o kvalifikacijama. Visokokvalificirani korisnici međunarodne zaštite stoga će postati pristupačniji poslodavcima i moći će se zapošljavati na ciljaniji način u skladu sa svojim vještinama i obrazovanjem, popunjavajući nedostatke u sektorima i zanimanjima u bilo kojoj državi članici. Tako im se omogućuje da aktivno sudjeluju na tržištu rada što pogoduje njihovoj integraciji i lakšem osiguranju sredstava za život. Nadalje, tako se izbjegava uzaludno rasipanje njihovih vještina ako u državi članici koja im je odobrila zaštitu nema slobodnih radnih mjesta u njihovom području stručnosti, čime se postiže učinkovitija raspodjela tržišta rada. U budućoj reviziji Direktive o kvalifikaciji uvest će se nužna upućivanja i izmjene u cilju osiguranja usklađenosti.

Uključena je i odredba za zaštitu međunarodnih sporazuma koju su sklopile Unija i / ili njezine države članice u cilju osiguranja etičkog zapošljavanja, odnosno, radi zaštite sektora u zemljama u razvoju u kojima nema dovoljno zaposlenih.

Za razliku od Direktive 2009/50/EZ, novim prijedlogom ne dopušta se državama članicama da imaju usporedne nacionalne sustave usmjerene na istu skupinu visokokvalificiranih radnika. Kako bi se plava karta EU-a razvila u pravi sustav za cijeli EU, države članice dužne su osobama na koje se ona primjenjuje odobriti plavu kartu EU-a umjesto nacionalne dozvole za visokokvalificirani rad. Države članice mogu izdati nacionalne dozvole samo radnicima iz trećih zemalja koji nisu obuhvaćeni područjem primjene Direktive unutar granica propisanih u drugom zakonodavstvu EU-a u području zakonitih migracija.

Članak 4. – Povoljnije odredbe

Prijedlogom se usklađuju uvjeti i postupci za prihvrat državljana trećih zemalja unutar njegovog područja primjene i za njihove članove obitelji te za njihovu naknadnu mobilnost u druge države članice.

Državama članicama svejedno je dopušteno da odobre povoljnije uvjete u pogledu prava, posebno u odnosu na jednako postupanje (članak 15.) i prava članova obitelji (članak 16.). Države članice mogu također osigurati povoljnije postupanje u situacijama privremene nezaposlenosti (članak 14.) i dopuštene odsutnosti s državnog područja nakon stjecanja statusa osobe s dugotrajnim boravištem (članak 17. stavak 5.). Nadalje, države članice mogu uvesti povoljnije odredbe u pogledu postupovnih jamstava (članak 10.).

Poglavlje II. – UVJETI PRIHVATA

Članak 5. – Uvjeti prihvata

U članku 5. propisani su uvjeti koje mora ispuniti podnositelj zahtjeva da bi bio prihvaćen kao nositelj plave karte EU-a. Osim općih uvjeta koji su slični onima iz Direktive 2009/50/EZ i ostale postojeće pravne stečevine o zakonitoj migraciji (tj. posjedovanje važeće putne isprave, osiguranje za slučaj bolesti i neugrožavanje javne politike, javne sigurnosti ili javnog zdravlja), posebni uvjeti uključuju sljedeće:

– *stavak 1. točka (a)*: ugovor o radu ili obvezujuća poslovna ponuda u trajanju od najmanje šest mjeseci u predmetnoj državi članici jer prihvata ovisi o potražnji. Propisano trajanje ugovora skraćeno je s 12 na 6 mjeseci u usporedbi s postojećom Direktivom. Svrha je tog uvjeta zajamčiti određeni stupanj kontinuiteta boravišta i zapošljavanja uz ponudu određenog stupnja fleksibilnosti u skladu s potražnjom na tržištu rada i praksama u državama članicama. Međutim, važan udio nacionalnih dozvola boravka za visokokvalificirane radnike trenutačno se izdaje za razdoblje valjanosti kraće od dvanaest mjeseci i poslodavci su skloni prvo ponuditi ugovor na probno razdoblje, kraćeg trajanja, kako bi osigurali da je zaposlenik primjeren za predmetno radno mjesto, nakon čega se može odobriti produljenje ako je razdoblje probnog rada uspješno završeno.

– *stavak 1. točka (b)*: za regulirana zanimanja, slično Direktivi 2009/50/EZ, podnositelj zahtjeva mora ispuniti zahtjeve koji su propisani u nacionalnom zakonodavstvu kako bi građani Unije mogli obavljati predmetnu reguliranu profesiju.

– *stavak 1. točka (c) i stavak 6.*: za neregulirana zanimanja podnositelj zahtjeva mora dokazati da on / ona ima nužne visoke stručne kvalifikacije, odnosno kvalifikacije visokog obrazovanja ili visokorazvijene stručne vještine, države članice olakšavaju vrednovanje i priznavanje dokumenata kojima se dokazuju relevantne visoke stručne kvalifikacije. Promjene u odnosu na Direktivu 2009/50/EZ opisane su u članku 2.

– *stavak 2.* Plaća navedena u ugovoru o radu mora biti najmanje jednaka određenom pragu koji su odredile države članice u rasponu od najmanje 1,0 i najviše 1,4 puta prosječna godišnja plaća u predmetnoj državi članici. Ovaj prag niži je od onog utvrđenog u Direktivi 2009/50/EZ (najmanje 1,5 puta prosječna godišnja plaća u predmetnoj državi članici, nije utvrđena najviša plaća) čime se znatno povećava uključivost sustava plave karte EU-a i uključuje puno veći broj mogućih visokokvalificiranih radnika²⁵. Fiksnim rasponom povećava se usklađujući učinak i zadržava određena razina fleksibilnosti kako bi države članice mogle utvrditi prag s obzirom na određenu situaciju na njihovu tržištu rada, njihove prosječne razine prihoda i razlike u podjeli prihoda. Uporaba podataka Eurostata (godišnja izvješća) kao referentnih podataka za izračun minimalne plaće postala je obvezna u cilju povećanja transparentnosti i usklađivanja.

– *stavci 4. i 5.*: tim odredbama uvodi se obvezni niži prag plaće (u iznosu od 80 posto općeg praga) za zanimanja u kojima nema dovoljno radnika kako su utvrdile države članice i koja pripadaju u glavne skupine ISCO-a 1 i 2²⁶ te za mlade diplomante. U Direktivi 2009/50/EZ postoji samo izborni niži prag plaća za zanimanja s manjkom radnika u najmanjem iznosu od 1,2 prosječne bruto godišnje plaće. Odstupanjem za nedavne diplomante – koje nije bilo predviđeno u Direktivi 2009/50/EZ – olakšava se pristup plavoj karti EU-a mladim stručnjacima koji vjerojatno nemaju dovoljno radnog iskustva da mogu tražiti više plaće²⁷. Takvo olakšavanje u skladu je s nedavnim izmjenama zakonodavstva EU-a o studentima (Direktiva (EU) 2016/801) kojima je diplomantima dopušteno da najmanje devet mjeseci traže posao u državi članici domaćinu.

Članci 6. i 7. – Osnove za odbijanje, oduzimanje i odbijanje produljenja plave karte EU-a

²⁵ Analiza učinka i „uključivosti” različitih pragova plaća dostupna je u prilogima 7. i 14. Procjene učinka kojom je popraćen ovaj prijedlog, SWD(2016)193

²⁶ ISCO-ove (Međunarodna standardna klasifikacija obrazovanja) glavne skupine 1 i 2 uključuju rukovoditelje i stručnjake. <http://www.ilo.org/public/english/bureau/stat/isco/intro.htm>.

²⁷ Vidjeti Prilog 7. Procjene učinka kojom je popraćen prijedlog, SWD(2016)193

U ovim odredbama propisane su obvezne i izborne osnove za odbijanje kao i za oduzimanje i odbijanje produljenja. One su većinom slične osnovama iz Direktive 2014/66/EU o osobama koje se premještaju unutar trgovačkog društva i dodane su neke odredbe u odnosu na Direktivu 2009/50/EZ.

U pogledu mogućnosti izvršavanja ispitivanja na tržištu rada, budući da je to neograničeno pravo država članica u skladu s Direktivom 2009/50/EZ, u prijedlogu je dopušteno samo u okolnostima u kojima nastaju ozbiljni poremećaji na tržištu rada država članica, na primjer visoka stopa nezaposlenosti u pogledu određenog zanimanja ili sektora u određenoj regiji na njihovom državnom području. Ako država članica planira provoditi ispitivanja na tržištu rada, ona će poslati opravdanu obavijest Komisiji i to priopćiti podnositeljima zahtjeva i poslodavcima. Države članice mogu u procjenu okolnosti povezanih s njihovim tržištem rada uključiti socijalne partnere.

Poglavlje III. – PLAVA KARTA EU-a i POSTUPAK

Članci 8., 9., 10. i 11. – plava karta EU-a, zahtjevi za prihvrat, postupovne zaštitne mjere i pristojbe

Podnositelji zahtjeva kojima je predmetna država članica izdala pozitivnu odluku dobivaju dozvolu boravka koja se naziva „plava karta EU-a” u kojoj su navedeni uvjeti pod kojima im je dopušten rad. Uobičajeno razdoblje valjanosti plave karte EU-a iznosi najmanje 24 mjeseca. Samo ako je ugovor o radu sklopljen na kraće razdoblje, plava karta EU-a trebala bi se izdavati najmanje za cijelo vrijeme trajanja ugovora o radu s tri dodatna mjeseca. Međutim, kada se obnavlja valjanost plave karte EU-a, razdoblje valjanosti u svakom bi slučaju trebalo biti najmanje 24 mjeseca. U Direktivi 2009/50/EZ državama članicama daje se mogućnost izbora između uobičajene valjanosti između 1 i 4 godine ili trajanja ugovor plus dodatnih tri mjeseca i jednako se primjenjuje na prve dozvole i obnove dozvola.

Zahtjevi za plavu kartu EU-a mogu se podnositi izvan ili unutar državnog područja države članice. U potonjem slučaju podnose se pod uvjetom da se podnositelj zahtjeva zakonito nalazi na državnom području te države članice, na bilo kojoj osnovi (imajući na umu, međutim, kategorije isključene iz područja primjene iz članka 3. stavka 2.). To je velikodušnije od odredaba Direktive 2009/50/EZ kojima se državama članicama omogućuje da dopuste samo svim državljanima trećih zemalja sa zakonitim boravkom da podnesu zahtjev na njihovu državnom području.

Države članice obavješćuju podnositelja zahtjeva o odluci o zahtjevu najkasnije u roku od 60 dana od datuma podnošenja zahtjeva. To je kraće od 90 dana iz Direktive 2009/50/EZ.

Države članice mogu odlučiti da će naplatiti pristojbe za obradu zahtjeva. Međutim, one ne smiju biti nerazmjerne ili pretjerane. Ovo je nova odredba oblikovana prema Direktivi 2014/66/EU o premještanju radnika unutar društva.

Članak 12. – Priznati poslodavci

Uvodi se izborni sustav „priznatih poslodavaca” koji nije bio predviđen Direktivom 2009/50/EZ. Postupak priznavanja uređen je na nacionalnoj razini. Međutim, taj postupak mora biti transparentan i ne smije podrazumijevati nerazmjerno ili pretjerano administrativno opterećenje i trošak za poslodavce. Ako je poslodavac priznat u skladu s ovim člankom, postupak podnošenja zahtjeva za dobivanje plave karte EU-a mora se ubrzati (najviše 30 dana) i povezati s olakšavanjem postupka (tj. nisu potrebni dokazi u pogledu kvalifikacija za neuređena zanimanja i osiguranje za slučaj bolesti).

Članci 13. i 14. – Pristup tržištu rada i privremena nezaposlenost

Direktiva 2009/50/EZ sadržava višestrani skup pravila kojima se uređuje pristup tržištu rada i postupci povezani s tim pristupom. U prijedlogu je pojednostavnjen pristup: nositeljima plave karte EU-a odobrava se potpuni pristup zapošljavanju na visokokvalificiranim poslovima. Države članice mogu samo tražiti da oni priopće promjene poslodavca ili promjene koje utječu na ispunjenje uvjeta za prihvrat u okviru plave karte EU-a. Svrha je pojasniti pravnu situaciju u svim državama članicama i izbjeći nepotrebno administrativno opterećenje. To neće utjecati na mogućnost država članica da oduzmu ili odbiju produljenje plave karte EU-a ako uvjeti više nisu ispunjeni. Nadalje, nositeljima plave karte EU-a dopušteno je da usporedno sa zanimanjem koje obavljaju na temelju plave karte EU-a obavljaju i samozaposlenu djelatnosti jer je to mogući postupni put prema inovativnom poduzetništvu. Tim pravom ne mijenja se činjenica da stalno moraju biti ispunjeni uvjeti za prihvrat za dobivanje plave karte EU-a i stoga nositelj plave karte EU-a mora imati visokokvalificirano zaposlenje.

Slično kao i u Direktivi 2009/50/EZ dopuštena je privremena nezaposlenost bez utjecaja na pravo boravka nositelja plave karte EU-a. Nezaposlenost ne smije trajati dulje od tri mjeseca ili se pojaviti više puta za vrijeme valjanosti plave karte EU-a.

Članci 15. i 16. – Jednako postupanje i članovi obitelji

Odredbe o jednakom postupanju prema nositeljima plave karte EU-a kao i prema državljanima država članica EU-a u velikoj mjeri odgovaraju pravima iz Direktive 2009/50/EZ, a uvedene su samo neke iznimke radi usklađivanja s novijim direktivama.

Predviđena su odstupanja od Direktive 2003/86/EZ u cilju olakšavanja spajanja obitelji visokokvalificiranih radnika. Za razliku od Direktive 2009/50/EZ, prije dopuštanja spajanja obitelji nije dopušteno razdoblje čekanja ili integracijske mjere. Dodatno je novo pojednostavnjenje da će članovi obitelji imati pravo dobiti dozvole neposredno nakon izdavanja plave karte EU-a i stoga će se bez odgode moći pridružiti radniku. Nadalje, države članice ne mogu primijeniti ograničenja u pogledu pristupa člana obitelji tržištu rada, ali prije odobravanja pristupa može se izvršiti ispitivanje tržišta rada.

Nositelji plave karte EU-a nisu obuhvaćeni ovom odredbom kada u područjima obuhvaćenima ovim člancima uživaju prava kao korisnici prava na slobodno kretanje. Korisnici međunarodne zaštite nisu obuhvaćeni tim odredbama i na njih se primjenjuju pravila koja se primjenjuju na njih kao korisnike zaštite u pogledu države članice koja je odobrila zaštitu.

Članci 17. i 18. – Dugotrajni boravak u EU-u za nositelje plave karte EU-a

U ovim člancima propisana su odstupanja od Direktive 2003/109/EZ i stoga se nositeljima plave karte EU-a omogućuje olakšani pristup statusu osobe s dugotrajnim boravištem u EU-u. Na temelju postojećeg modela uvedena su daljnja pojednostavnjenja u odnosu na Direktivu 2009/50/EZ. Kako bi se zajamčila dovoljna razina integracije u državi domaćinu nositelj plave karte EU-a pristup može ostvariti na temelju razdoblja trajnog boravka u trajanju od tri godine u jednoj državi članici. S druge strane, ako se nositelj plave karte EU-a preselio u drugu državu članicu u skladu s odredbama o mobilnosti plave karte EU-a, status se može ostvariti na temelju pet godina trajnog boravka u različitim državama članicama (uzet će se u

obzir i boravak na temelju druge dozvole boravka koja nije plava karta EU-a). Kako bi se pojačala veza sa državom odobravanjem statusa osobe s dugotrajnim boravištem u EU-u nositelj plave karte EU-a mora boraviti u predmetnoj državi članici najmanje dvije godine prije podnošenja zahtjeva za status. Ako se primjenjuje razdoblje od tri godine, status osobe s dugotrajnim boravištem u EU-u može se oduzeti prije ispunjenja uvjeta zakonitog i trajnog boravišta u trajanju od pet godina na državnom području država članica ako državljanin treće zemlje postane nezaposlen i nema dovoljno sredstava za uzdržavanje sebe i, ako je primjenjivo, članova svoje obitelji bez korištenja sustavom socijalne pomoći predmetne države članice, osim u slučaju bolesti, nesreće, neželjene nezaposlenosti ili stručnog usavršavanja. Ako se primjenjuje razdoblje od pet godina dopuštene su dulje odsutnosti s državnog područja država članica nego u okviru općeg sustava predviđenog u Direktivi 2003/109/EZ.

Direktivom 2009/50/EZ već je priznat posebni status osoba s dugotrajnim boravištem u EU-u koji su bivši nositelji plave karte EU-a. U prijedlog su uvedene nove odredbe kako bi se zajamčilo da tijekom prelaska nisu izgubljena prava: Prava na kratkoročnu mobilnost unutar EU-a radi poslovnih djelatnosti u drugoj državi članici u skladu sa sustavom plave karte EU-a zadržavaju se nakon odobravanja statusa osobe s dugoročnim boravkom u EU-u. U slučaju boravka u drugoj državi članici osobe s dugotrajnim boravištem koje su bivši nositelji plave karte EU-a oslanjat će se na sustav predviđen Direktivom 2003/109/EZ, s odstupanjima ako su mehanizmi plave karte EU-a povoljniji.

Poglavlje V. – MOBILNOST MEĐU DRŽAVAMA ČLANICAMA

Članak 19. – Poslovna djelatnost u drugoj državi članici

Ovim potpuno novim člankom dopušta se nositeljima plave karte ulazak i boravak u drugim državama članicama za potrebe obavljanja poslovne djelatnosti kako je definirana člankom 2. točkom 1. Druge države članice ne smiju tražiti radnu dozvolu ili neko drugo odobrenje osim plave karte EU-a koju je izdala prva država članica za obavljanje takve djelatnosti. Ako plavu kartu EU-a izdaje država članica koja u potpunosti primjenjuje schengensku pravnu stečevinu, nositelj plave karte EU-a može se kretati po schengenskom prostoru i obavljati poslovnu djelatnost 90 dana unutar razdoblja od 180 dana. On ili ona mogu obavljati poslovnu djelatnost tijekom istog razdoblja kada se presele u države članice koje sudjeluju u sustavu plave karte EU-a, ali ne primjenjuju u potpunosti schengensku pravnu stečevinu. Ako plavu kartu EU-a izdaje država članica koja ne primjenjuje u potpunosti schengensku pravnu stečevinu, druge države članice moraju dopustiti ulazak i boravak na temelju plave karte EU-a za potrebe obavljanja poslovne djelatnosti bez traženja zasebne vize ili drugog odobrenja u trajanju od 90 dana unutar razdoblja od 180 dana. Glavna je svrha ovog članka zajamčiti da se poslovne djelatnosti unutar EU-a, koje mogu biti dio uobičajenih zadaća visokokvalificiranih radnika, mogu obavljati bez pravne nesigurnosti ili pretjeranog administrativnog opterećenja.

Članci 20. i 21. – Boravak u drugoj državi članici nositelja plave karte EU-a i njihovih članova obitelji

U usporedbi s Direktivom 2009/50/EZ mobilnost između država članica dodatno je olakšana kako bi plava karta EU-a doista postala sustav koji se primjenjuje u cijelom EU-u i kojim se može osigurati bolje privlačenje potrebnih vještina u Europu. Propisano trajanje boravka u prvoj državi članici skraćeno je s 18 na 12 mjeseci i, u skladu sa sustavom dugoročne mobilnosti razvijenim u kontekstu Direktive 2014/66/EU, nekoliko uvjeta ne mora biti ispunjeno kada se podnosi zahtjev za plavu kartu EU-a u drugoj državi članici. Nije dopušteno

ispitivanje tržišta rada za nositelje plave karte EU-a ako to nije uvedeno za zahtjeve za prvi ulazak, nisu dopuštene kvote i druga država članica ne može ponovno provjeravati kvalifikacije za neregulirane profesije. Primjenjivi postupak pojednostavljen je i ubrzan i može se početi s radom neposredno nakon podnošenja zahtjeva za plavu kartu EU-a. Članovi obitelji mogu se pridružiti nositelju plave karte EU-a bez odgode i nekoliko uvjeta ne mora biti ispunjeno za njihov boravak u drugoj državi članici.

Članak 22. – Zaštitne mjere i sankcije

Uvedene su nove zaštitne mjere radi usklađivanja s opsežnijim pravima dodijeljenima nositeljima plave karte EU-a. Ako je plavu kartu EU-a izdala država članica koja ne primjenjuje u potpunosti schengensku pravnu stečevinu, države članice mogu tražiti dokaze o svrsi putovanja kada nositelj plave karte EU-a prelazi vanjsku granicu u svrhe mobilnosti. Nadalje, ako druga država članica u konačnici nije izdala plavu kartu EU-a, prva država članica mora dopustiti ponovni ulazak predmetne osobe s mogućim članovima obitelji. Postoje posebne zaštitne mjere u pogledu zabrane protjerivanja u situacijama kada je nositelj plave karte EU-a istovremeno i korisnik međunarodne zaštite. Te su odredbe slične onima iz Direktive 2011/51/EU kojima je pristup statusu osobe s dugotrajnim boravištem u EU-u zajedno s primjenjivim pravima mobilnosti proširen na korisnike međunarodne zaštite. Državama članicama pruža se mogućnost određivanja sankcija poslodavcima koji ne ispunjuju svoje obveze.

Poglavlje VI. – ZAVRŠNE ODREDBE

Članci 23., 24., 25. i 26. – Pristup informacijama, statistički podaci, izvješćivanje i suradnja među kontaktnim točkama

Člankom 23. zahtijeva se od država članica da pružaju lako dostupne informacije korisnicima o uvjetima ulaska i boravka te o pravima, što je novost u usporedbi s Direktivom 2009/50/EZ. Njime se također zahtijeva od država članica da Komisiji dostavljaju podatke o nizu aspekata poput godišnjeg praga plaća, popisa deficitarnih zanimanja, slučajeva u kojima države članice primjenjuju klauzulu o etičkom zapošljavanju, dopuštenim poslovnim djelatnostima na svojem državnom području.

Člankom 23. zahtijeva se od država članica da Komisiji dostave statističke podatke o broju izdanih, odbijenih, produljenih ili oduzetih plavih karata te o dozvolama izdanim njihovim članovima obitelji. Te bi statističke podatke trebalo raščlaniti prema razdoblju valjanosti dozvola, spolu i dobi podnositelja zahtjeva i gospodarskom sektoru. Njima bi se također trebalo omogućiti odvajanje državljana trećih zemalja kojima je odobreno izdavanje plave karte EU-a i koji su korisnici međunarodne zaštite ili prava na slobodno kretanje i nositelja plave karte EU-a koji su stekli status osobe s dugotrajnim boravištem. Neki statistički podaci zahtijevali su se već i u skladu s Direktivom 2009/50/EZ, ali prijedlogom se državama članicama određuju dodatni zahtjevi koji su od ključne važnosti za praćenje provedbe i razvoj sustava.

Na temelju članka 25. Komisija izvješćuje Europski parlament i Vijeće o primjeni ove Direktive svake tri godine i predlaže potrebne izmjene te posebno ocjenjuje učinak članaka 5., 12., 19. i 20. Ovo je standardna odredba, ali nova pravila o mobilnosti poseban su predmet interesa.

Člankom 26. zahtijeva se od država članica da odrede kontaktne točke za razmjenu informacija povezanih s člancima 17. (status osobe s dugotrajnim boravištem), 19. (poslovne djelatnosti), 20. (dugoročna mobilnost) i 23. (provedbene mjere). Cilj je proširiti razmjenu informacija u odnosu na Direktivu 2009/50/EZ.

Članci 27., 28. 29. i 30. – Prenošnje, stupanje na snagu, adrese i stavljanje izvan snage

Članci od 26. do 28. standardne su odredbe. Člankom 29. predviđeno je stavljanje izvan snage Direktive 2009/50/EZ koja se zamjenjuje ovim prijedlogom.

Prijedlog

DIREKTIVE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**o uvjetima za ulazak i boravak državljana trećih zemalja radi zapošljavanja visokokvalificiranih radnika**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 79. stavak 2. točke (a) i (b),

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora²⁸,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija²⁹,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

- (1) Komunikacijom Komisije od 3. ožujka 2010. pod nazivom „Europa 2020.: Strategija za pametan, održiv i uključiv rast”³⁰ utvrđen je cilj Unije da postane gospodarstvo utemeljeno na znanju i inovacijama, da se smanji administrativno opterećenje trgovačkih društava i da se ostvari bolje usklađivanje ponude na tržištu rada i potražnje za radnom snagom. Mjere za olakšavanje prihvata visokokvalificiranih državljana trećih zemalja moraju se promatrati u širem kontekstu.
- (2) U zaključcima Europskog vijeća od 26. i 27. lipnja 2014. navedeno je da se Europa, kako bi ostala privlačno odredište za talente i vještine, mora natjecati u globalnoj utrci za talentima. Stoga je potrebno razviti strategije kojima će se u najvećoj mogućoj mjeri iskoristiti prilike za zakonitu migraciju, uključujući usklađivanje postojećih pravila.
- (3) U Europskom migracijskom programu koji je donesen 13. svibnja 2015. zahtijeva se uspostava privlačnog sustava u cijelom EU-u za visokokvalificirane državljane trećih zemalja i navodi se da je potrebna revizija Direktive Vijeća 2009/50/EZ³¹ u cilju povećanja njezine učinkovitosti u privlačenju talenata u Uniju i uklanjanja demografskih izazova s kojima se suočava Unija te radi rješavanja problema potrebe za radnom snagom i vještinama u ključnim sektorima gospodarstva Unije.
- (4) Nužno je odgovoriti na izazove utvrđene u izvješću o provedbi Direktive 2009/50/EZ. Unija bi trebala nastojati u cijelom EU-u uspostaviti privlačniji i učinkovitiji sustav za

²⁸ SL C, str.

²⁹ SL C, str.

³⁰ [COM\(2010\) 2020 final.](#)

³¹ Direktiva Vijeća 2009/50/EZ od 25. svibnja 2009. o uvjetima za ulazak i boravak državljana trećih zemalja radi visokokvalificiranog zapošljavanja (SL L 155, 18.6.2009., str. 17.).

visokokvalificirane radnike. Trebalo bi dodatno uskladiti pristup Unije u privlačenju visokokvalificiranih radnika, a plava karta EU-a trebala bi postati glavni alat u tom pogledu s bržim postupcima, fleksibilnijim i uključivijim uvjetima prihvata i opsežnijim pravima, uključujući olakšanu mobilnost unutar EU-a. Budući da bi to podrazumijevalo suštinske promjene Direktive 2009/50/EZ, tu bi Direktivu stoga trebalo staviti izvan snage i zamijeniti ju novom Direktivom.

- (5) U cijeloj Uniji trebalo bi stvoriti sustav prihvata za privlačenje visokokvalificiranih radnika u Uniju i njihovo zadržavanje u Uniji. Države članice trebale bi izdati plavu kartu EU-a umjesto nacionalne dozvole svim podnositeljima zahtjeva na koje se primjenjuje ova Direktiva. Države članice trebale bi zadržati pravo izdavati druge dozvole osim plave karte EU-a za bilo koju svrhu zapošljavanja državljana trećih zemalja na koje se ne primjenjuje ova Direktiva, podložno ograničenjima koja proizlaze iz drugih direktiva u području migracije radne snage.
- (6) Pojam formalno *visokokvalificirani* radnik trebao bi se zamijeniti pojmom *visokokvalificirani* radnik kako bi se istaknulo da bi se kao uvjete za prihvata trebalo jednako uzeti u obzir formalne obrazovne kvalifikacije i jednakovrijedno radno iskustvo. U skladu s Preporukom Vijeća od 20. prosinca 2012.³² vrednovanje ishoda učenja, odnosno kompetencija (znanje, vještine i stavovi)³³ stečenih neformalnim i informalnim učenjem može imati važnu ulogu u jačanju zapošljivosti i mobilnosti. Njome se državama članicama preporučuje da najkasnije do 2018. uspostave mehanizme za vrednovanje neformalnog i informalnog učenja. Budući da mehanizmi i instrumenti za ocjenjivanje i vrednovanje radnog iskustva nisu dostupni u svim državama članicama trebalo bi predvidjeti dodatno razdoblje za prenošenje u trajanju od dvije godine nakon stupanja na snagu ove Direktive za odredbe povezane s priznavanjem radnog iskustva kako bi države članice, prema potrebi, mogle razviti takve mehanizme i instrumente. Nacionalne kontaktne točke država članica za plavu kartu EU-a trebale bi sudjelovati u učinkovitoj suradnji s dionicima i mrežama u sektorima obrazovanja, osposobljavanja, zapošljavanja i mladih te u drugim relevantnim područjima politike za potrebe priznavanja radnog iskustva u skladu s ovom Direktivom.
- (7) Ovom Direktivom ne bi se trebalo utjecati na pravo država članica da odrede opseg prihvata državljana trećih zemalja koji na njihovo državno područje dolaze iz trećih zemalja u potrazi za poslom u skladu s člankom 79. stavkom 5. Ugovora. Na osnovu toga države članice trebale bi moći smatrati zahtjev za plavu kartu EU-a neprihvatljivim ili ga odbiti. Budući da se u članku 79. stavku 5. UFEU-a spominju samo državljani trećih zemalja koji dolaze iz trećih zemalja, pravo na određivanje opsega prihvata ne primjenjuje se u situacijama kada je državljaniin treće zemlje već prihvaćen na državno područje država članica u skladu s ovom Direktivom i želi produljiti razdoblje boravka u istoj ili drugoj državi članici.
- (8) Korisnici međunarodne zaštite kako su definirani u članku 2. točki (a) Direktive 2011/95/EU Europskog parlamenta i Vijeća³⁴ imaju širok raspon prava uključujući

³² [Preporuka Vijeća od 20. prosinca 2012. o vrednovanju neformalnog i informalnog učenja \(2012/C 398/01\)](#) (SL C 398, 22.12.2012., str. 1.).

³³ Preporuka Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2006. o ključnim kompetencijama za cjeloživotno učenje (SL L 394, 30.12.2006., str. 10.).

³⁴ Direktiva 2011/95/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o standardima za kvalifikaciju državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva za ostvarivanje međunarodne zaštite, za jedinstveni

pravo na pristup tržištu rada u državi članici koja im je odobrila zaštitu. U cilju promicanja socijalne uključenosti tih osoba i povećanja njihovih prilika na tržištu rada u cijeloj Uniji, visokokvalificirani korisnici trebali bi imati pravo podnijeti zahtjev za plavu kartu EU-a. Na njih bi se trebala primjenjivati ista pravila kao i na sve druge državljane trećih zemalja obuhvaćene područjem primjene ove Direktive te bi trebali usporedno imati status korisnika međunarodne zaštite i nositelja plave karte EU-a. Međutim, iz razloga pravne jasnoće i usklađenosti, odredbe o jednakom postupanju i spajanju obitelji iz ove Direktive ne bi se trebale primjenjivati na ovu skupinu nositelja plave karte EU-a u državi članici koja je odobrila međunarodnu zaštitu. Ta bi se prava trebala i dalje uređivati pravnom stečevinom o azilu i, prema potrebi, Direktivom Vijeća 2003/86/EZ³⁵.

- (9) Područje primjene ove Direktive ne obuhvaća prenošenje odgovornosti za zaštitu korisnika međunarodne zaštite: status zaštite i prava povezana s tim statusom ne bi se trebali prenositi u drugu državu članicu na temelju izdavanja plave karte EU-a.
- (10) Kako bi se olakšala neovisna mobilnost unutar EU-a i poslovne djelatnosti visokokvalificiranih državljana trećih zemalja koji su korisnici prava na slobodno kretanje, trebalo bi im dati pristup plavoj karti EU-a na temelju istih pravila kao i u slučaju svih drugih državljana trećih zemalja na koje se primjenjuje ova Direktiva. To bi se trebalo primjenjivati neovisno o tome je li referentni građanin Unije ostvarivao temeljno pravo na slobodno kretanje i boravak u skladu s člankom 21. UFEU-a i neovisno o tome je li predmetni državljani treće zemlje bio prvo nositelj plave karte EU-a ili korisnik prava na slobodno kretanje. Pravima koja steknu ti državljani trećih zemalja kao nositelji plave karte EU-a ne bi se trebala dovoditi u pitanje prava koja oni mogu imati u skladu s Direktivom 2004/38/EZ Europskog parlamenta i Vijeća³⁶. Iz razloga pravne jasnoće i usklađenosti, u pogledu spajanja obitelji i jednakog postupanja trebala bi prevladavati pravila iz Direktive 2004/38/EZ. Sve odredbe o korisnicima prava na slobodno kretanje u ovoj Direktivi trebale bi se primjenjivati i kada se to pravo temelji na državljanima trećih zemalja koji imaju prava na slobodno kretanje istovjetna pravima građana Unije na temelju sporazuma između Unije i njezinih država članica i trećih zemalja ili između Unije i trećih zemalja.
- (11) Ova Direktiva ne bi se trebala primjenjivati na kategorije državljana trećih zemalja na koje se primjenjuje posebni sustav u skladu sa zakonodavstvom Unije s posebnim uvjetima za ulazak i skupom prava kada bi uključivanje tih kategorija u Direktivu bilo protivno logici određenog sustava, kada bi se time stvorila nepotrebna pravna složenost ili kada bi postojao rizik od zlouporabe. Ova Direktiva ne bi se trebala primjenjivati na državljane trećih zemalja koji podnose zahtjev za boravak u državi članici kao istraživači radi provedbe istraživačkih projekata jer se na njih primjenjuje Direktiva (EU) 2016/801 Europskog parlamenta i Vijeća³⁷ kojom se uvodi posebni postupak za prihvaćanje državljana trećih zemalja za potrebe znanstvenog istraživanja. Međutim, nakon prihvata u skladu s Direktivom (EU) 2016/801, istraživači sa

status izbjeglica ili osoba koje ispunjavaju uvjete za supsidijarnu zaštitu te sadržaj odobrene zaštite (preinačena) (SL L 337, 20.12.2011., str. 9.)

³⁵ Direktiva Vijeća 2003/86/EZ od 22. rujna 2003. o pravu na spajanje obitelji (SL L 251, 3.10.2003., str. 12.).

³⁶ Direktiva 2004/38/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o pravu građana Unije i članova njihovih obitelji na slobodno kretanje i boravište na području države članice (SL L 158, 30.4.2004., str. 77.).

³⁷ Direktiva (EU) 2016/801 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2016. o uvjetima ulaska i boravka državljana trećih zemalja u svrhu istraživanja, studija, osposobljavanja, volonterstva, razmjena učenika ili obrazovnih projekata, i obavljanja poslova *au pair* (SL L 132, 21.5.2016., str. 21.).

zakonitim boravištem trebali bi imati pravo podnijeti zahtjev za plavu kartu EU-a u skladu s ovom Direktivom za druge svrhe osim onih obuhvaćenih Direktivom (EU) 2016/801.

- (12) Ovom Direktivom ne bi se trebalo utjecati na mogućnost nositelja plave karte EU-a da ostvaruje dodatna prava i povlastice koji mogu biti predviđeni nacionalnim pravom, a koji su u skladu s ovom Direktivom.
- (13) Nužno je predvidjeti fleksibilan sustav prihvata utemeljen na potražnji i objektivnim kriterijima poput ugovora o radu ili obvezujuće ponude za zaposlenje u trajanju od najmanje 6 mjeseci, praga plaća koji države članice mogu prilagoditi stanju na svojem tržištu rada i visokim stručnim kvalifikacijama.
- (14) Ovom Direktivom ne dovode se u pitanje nacionalni postupci priznavanja diploma. Kako bi se moglo ocijeniti ima li predmetni državljani treće zemlje visokoškolsku ili jednakovrijednu kvalifikaciju trebalo bi uputiti na razine 6, 7 i 8 ISCED-a (Međunarodna standardna klasifikacija obrazovanja) iz 2011. ili na općenito jednakovrijedne razine 6, 7 i 8 Europskog kvalifikacijskog okvira (EKO) ovisno o izboru predmetne države članice.
- (15) Kako bi se osigurala dovoljna razina usklađenosti uvjeta za prihvata u cijeloj Uniji, trebalo bi utvrditi najmanje i najveće čimbenike za izračun praga plaća. Države članice trebale bi utvrditi svoje pragove u skladu sa stanjem i organizacijom svojih tržišta rada i svojih općih politika useljavanja.
- (16) Trebalo bi odrediti niži prag plaća za posebna zanimanja za koja određena država članica smatra da postoji posebno velik nedostatak raspoložive radne snage i kada su ta zanimanja dio glavne skupine 1 i 2 Međunarodne standardne klasifikacije zanimanja (ISCO).
- (17) Niži prag plaća trebalo bi odrediti i kako bi od njega mogli imati koristi državljani trećih zemalja tijekom određenog razdoblja nakon završetka studija. To bi se razdoblje trebalo odobriti svaki put kada državljani treće zemlje postigne razinu obrazovanja koja je relevantna za potrebe ove Direktive, odnosno razine 6, 7 ili 8 ISCED-a iz 2011. ili razine 6,7 ili 8 EKO-a, u skladu s nacionalnim zakonodavstvom predmetne države članice. Ono bi se trebalo primjenjivati svaki put kada državljani treće zemlje podnese zahtjev za izdavanje prve plave karte EU-a ili za njezino produljenje unutar tri godine od datuma stjecanja kvalifikacija te kada taj državljani treće zemlje podnese zahtjev za prvo produljenje plave karte EU-a, a početna plava karta EU-a je izdana na razdoblje kraće od 24 mjeseca. Nakon isteka tih razdoblja odgode, koja mogu biti usporedna, može se očekivati da su mladi stručnjaci stekli dovoljno radnog iskustva da bi mogli ispuniti uvjete za uobičajeni prag plaće.
- (18) Trebalo bi definirati uvjete za ulazak i boravak državljanina trećih zemalja radi zapošljavanja visokokvalificiranih radnika, uključujući kriterije prihvatljivosti povezane s pragom plaća. Njome se ne bi trebale nastojati utvrditi plaće i stoga se ne bi trebalo odstupati od pravila ili prakse na razini države članice ili od kolektivnih ugovora te se ne bi trebala upotrebljavati za usklađivanje u tom području. Ovom Direktivom trebale bi se u potpunosti poštovati nadležnosti država članica, posebno u pogledu zapošljavanja, rada i socijalnih pitanja.
- (19) Državljanin treće zemlje ne bi trebao imati obvezu nositi putnu ispravu koja je valjana za cijelo razdoblje trajanja prve plave karte EU-a. Državljanima trećih zemalja trebalo bi biti dopušteno da produlje valjanost svoje putne isprave dok imaju plavu kartu EU-a.

- (20) Države članice trebale bi odbiti zahtjeve za plavu kartu EU-a i trebalo bi im biti dopušteno da oduzmu ili odbiju produljiti plavu kartu EU-a u slučaju prijetnje javnom poretku, javnoj sigurnosti ili javnom zdravlju. Svako odbijanje iz razloga javnog poretka ili javne sigurnosti trebalo bi se temeljiti na individualnom ponašanju predmetne osobe u skladu s načelom proporcionalnosti. Bolest ili invaliditet koji je državljanin treće zemlje doživio nakon prihvata na državno područje prve države članice ne bi trebali činiti isključivu osnovu za oduzimanje ili odbijanje produljenja plave karte EU-a i za neizdavanje plave karte EU-a u drugoj državi članici.
- (21) Državama članicama trebalo bi biti dopušteno oduzeti ili odbiti produljiti plavu kartu EU-a ako nositelj plave karte EU-a nije ispunio uvjete za mobilnost u skladu s ovom Direktivom ili je uporno ostvarivao prava mobilnosti zlouporabom, na primjer podnošenjem zahtjeva za plavu kartu EU-a u drugoj državi članici i neposrednim početkom rada iako je jasno da uvjeti neće biti ispunjeni i da će zahtjev biti odbijen.
- (22) U svakoj odluci o odbijanju zahtjeva za plavu kartu EU-a ili o oduzimanju ili odbijanju produljenja plave karte EU-a trebale bi se uzeti u obzir posebne okolnosti slučaja i poštovanje načela proporcionalnosti. Ako je osnova za odbijanje povezana s djelatnošću poslodavca, manja povreda ne bi smjela ni u kojem slučaju činiti isključivu osnovu za odbijanje zahtjeva ili za oduzimanje dozvole ili odbijanje njezina produljenja.
- (23) Kad su ispunjeni svi uvjeti za prihvata, države članice trebale bi izdati plavu kartu EU-a u navedenim rokovima. Ako država članica izdaje boravišne dozvole samo na svojem državnom području i ispunjeni su svi uvjeti iz ove Direktive povezani s prihvatom, država članica trebala bi predmetnom državljaninu treće zemlje izdati potrebnu vizu. Trebalo bi osigurati učinkovitu suradnju nadležnih tijela u cilju izdavanja vize bez odgode.
- (24) Pravilima o razdoblju razmatranja zahtjeva za plavu kartu EU-a trebalo bi se zajamčiti žurno izdavanje dozvola u svim slučajevima. Razdoblje razmatranja zahtjeva za plavu kartu EU-a ne bi trebalo uključivati vrijeme potrebno za priznavanje stručnih kvalifikacija ili vrijeme potrebno za izdavanje vize, ako je ona potrebna.
- (25) Obrazac plave karte EU-a trebao bi biti u skladu s Uredbom (EZ) br. 1030/2002³⁸, čime će se državama članicama omogućiti da posebno upućuju na informacije o uvjetima pod kojima je osobi dopušten rad.
- (26) Predmetna država članica trebala bi osigurati da podnositelji zahtjeva imaju pravo osporiti pred sudom bilo koju odluku kojom se odbija zahtjev za izdavanje plave karte EU-a ili kojom se odbija njezino produljenje ili oduzima plava karta EU-a. Time se ne dovodi u pitanje mogućnost imenovanja administrativnog tijela za provođenje prethodnog administrativnog preispitivanja takvih odluka.
- (27) Budući da su nositelji plave karte EU-a visokokvalificirani radnici koji pridonose zadovoljavanju potreba za radnom snagom i vještinama u ključnim sektorima, načelo pristupa tržištu rada trebalo bi biti opće pravilo. Međutim, u okolnostima ozbiljnih poremećaja na domaćem tržištu rada poput visoke stope nezaposlenosti u određenom zanimanju ili sektoru, koja može biti ograničena na određene regije ili druge dijelove

³⁸

Uredba Vijeća (EZ) br. 1030/2002 od 13. lipnja 2002. o utvrđivanju jedinstvenog obrasca boravišnih dozvola za državljane trećih zemalja (SL L 157, 15.6.2002., str. 1.).

državnog područja, država članica trebala bi prije izdavanja plave karte EU-a moći uzeti u obzir stanje na svojem tržištu rada.

- (28) Ako države članice odluče iskoristiti tu mogućnost za određeno zanimanje ili sektor, po mogućnosti na određenom dijelu svojeg državnog područja, one bi trebale o tome poslati obavijesti Komisiji i u toj obavijesti objasniti gospodarske, socijalne i ostale razloge kojima se opravdava odluka o uvođenju takvog ispitivanja tržišta rada tijekom sljedećih 12 mjeseci i nakon toga to činiti tijekom svakog daljnjeg razdoblja od 12 mjeseci. Države članice mogu u procjenu okolnosti povezanih s njihovim tržištem rada uključiti socijalne partnere. Ta provjera ne bi trebala biti moguća kada se plava karta EU-a produljuje u prvoj državi članici. U slučaju plave karte EU-a u drugoj državi članici, uzimanje u obzir stanja na tržištu rada trebalo bi biti moguće samo ako je ta država članica uvela i provjere prvih zahtjeva državljana trećih zemalja koji dolaze iz trećih zemalja i nakon zasebne obrazložene obavijesti. Ako države članice odluče iskoristiti tu mogućnost trebale bi to priopćiti na jasan, pristupačan i transparentan način podnositeljima zahtjeva i poslodavcima, među ostalim na internetu.
- (29) Države članice trebale bi se u provođenju ove Direktive suzdržati od politike aktivnog zapošljavanja u zemljama u razvoju u sektorima koji trpe zbog manjka osoblja. U ključnim sektorima, kao na primjer sektoru zdravstva, trebalo bi razviti etičke politike zapošljavanja i načela primjenjiva na poslodavce u javnom i privatnom sektoru. To je u skladu s obvezom EU-a u skladu s Globalnim kodeksom WHO-a o međunarodnom zapošljavanju zdravstvenih djelatnika iz 2010.³⁹ i u skladu sa zaključcima Vijeća i država članica od 14. svibnja 2007. o Europskom programu djelovanja za rješavanje problema kritičnog nedostatka zdravstvenih djelatnika u zemljama u razvoju (2007. – 2013.) i u obrazovnom sektoru, prema potrebi. Ta načela i politike trebalo bi jačati razvojem i primjenom mehanizama, smjernica i drugih alata kako bi se olakšala, ako je to potrebno, kružna i privremena migracija, te drugim mjerama kojima bi se na najmanju moguću mjeru smanjili negativni utjecaji i čim više povećali pozitivni utjecaji useljavanja visokokvalificirane radne snage na zemlje u razvoju kako bi umjesto „odljeva mozgova” došlo do „vraćanja mozgova”.
- (30) Trebalo bi osigurati pojednostavnjeni postupak za poslodavce koji su priznati u tu svrhu, a koji će biti izborni za države članice. Statusom priznatog poslodavca osiguralo bi se posebno pojednostavnjenje u pogledu postupaka i uvjeta prihvata koji čine *pojednostavnjeni postupak* u skladu s ovom Direktivom, a države članice trebale bi uključiti dovoljne mjere zaštite od zlouporabe. Ako je status priznatog poslodavca oduzet tijekom razdoblja valjanosti plave karte EU-a izdane pojednostavnjenim postupkom, na produljenje valjanosti te plave karte EU-a trebali bi se primjenjivati uobičajeni uvjeti prihvata, osim ako je predmetnog državljanina treće zemlje zaposlio drugi priznati poslodavac.
- (31) U cilju promicanja inovativnog poduzetništva državljanima trećih zemalja koji su prihvaćeni u skladu s ovom Direktivom trebalo bi osigurati pravo da usporedno obavljaju samozaposlenu djelatnost bez utjecaja na pravo boravka nositelja plave karte EU-a. Tim pravom ne bi se trebala dovoditi u pitanje trajna obveza zadovoljavanja uvjeta za prihvata u skladu s ovom Direktivom i nositelj plave karte EU-a stoga bi trebao i dalje obavljati visokokvalificiranu djelatnost.

³⁹

[Globalni kodeks WHO-a o međunarodnom zapošljavanju zdravstvenih djelatnika](#) koji je donesen 21. svibnja 2010. na šezdeset i trećem sastanku Svjetske zdravstvene skupštine u [rezoluciji WHA63.16](#).

- (32) Jednako postupanje odobreno nositeljima plave karte EU-a trebalo bi uključivati jednako postupanje u vezi s granama socijalne sigurnosti navedenima u članku 3. Uredbe (EZ) br. 883/2004 Europskog parlamenta i Vijeća⁴⁰. Ovom se Direktivom ne usklađuje zakonodavstvo država članica u području socijalne sigurnosti. Ona je ograničena na primjenu načela jednakog postupanja u području socijalne sigurnosti na državljane trećih zemalja na koje se odnosi njezino područje primjene.
- (33) U slučaju mobilnosti među državama članicama primjenjuje se Uredba (EU) br. 1231/2010 Europskog parlamenta i Vijeća⁴¹. Ovom se Direktivom mobilnim nositeljima plave karte EU-a ne bi trebala dodjeljivati veća prava od onih koja su već predviđena u postojećem zakonodavstvu Unije u području socijalne sigurnosti za državljane trećih zemalja koji imaju prekogranične interese između država članica.
- (34) Stručne kvalifikacije koje je državljanin treće zemlje stekao u drugoj državi članici trebale bi biti priznate na isti način na koji se priznaju građanima EU-a. Kvalifikacije stečene u trećoj zemlji trebale bi se uzimati u obzir u skladu s Direktivom 2005/36/EZ Europskog parlamenta i Vijeća⁴². Ako državljanin treće zemlje podnosi zahtjev za plavu kartu EU-a kako bi mogao obavljati nereguliranu profesiju, države članice trebale bi izbjegavati pretjerane formalne zahtjeve i potpune postupke priznavanja u vezi s kvalifikacijama, kad god se može prikupiti dovoljno dokaza.
- (35) Pravima koja je stekao korisnik međunarodne zaštite kao nositelj plave karte EU-a ne bi se trebala dovoditi u pitanje prava predmetnih osoba u skladu s Direktivom 2011/95/EU i u skladu s Ženevskom konvencijom u državi članici koja je odobrila status zaštite. U toj državi članici ne bi se trebale primjenjivati odredbe ove Direktive o jednakom postupanju i spajanju obitelji kako bi se izbjegle situacije proturječnih pravila. Osobe koje su korisnici međunarodne zaštite u jednoj državi članici i nositelji plave karte EU-a u drugoj državi članici trebale bi imati ista prava, uključujući jednako postupanje kao i prema državljanima države članice boravišta, kao i svi drugi nositelji plave karte EU-a u potonjoj državi članici.
- (36) Povoljni uvjeti za spajanje obitelji i neometan pristup radu za supružnike trebali bi biti temeljni element ove Direktive kako bi se olakšalo privlačenje visokokvalificiranih radnika. Radi postizanja tog cilja trebalo bi predvidjeti posebna odstupanja od Direktive Vijeća 2003/86/EZ. Uvjeti povezani s integracijom ili razdobljima čekanja ne bi se trebali primjenjivati prije nego što je dopušteno spajanje obitelji jer će visokokvalificirani radnici i njihove obitelji vjerojatno imati povoljnu početnu točku u pogledu integracije u zajednicu domaćina. Kako bi se olakšao žurni ulazak visokokvalificiranih radnika, boravišne dozvole njihovim članovima obitelji trebalo bi izdavati istovremeno kada i plavu kartu EU-a, ako su ispunjeni odgovarajući uvjeti i ako su zahtjevi podneseni istodobno.
- (37) U cilju privlačenja visokokvalificiranih radnika i poticanja njihova trajnog boravka u Uniji uz omogućivanje mobilnosti unutar Unije i kružne migracije, trebalo bi

⁴⁰ Uredba (EZ) br. 883/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti (SL L 166, 30.4.2004., str. 1.).

⁴¹ Uredba (EU) br. 1231/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o proširenju primjene Uredbe (EZ) br. 883/2004 i Uredbe (EZ) br. 987/2009 na državljane trećih zemalja koji tim uredbama još nisu obuhvaćeni isključivo na temelju svog državljanstva (SL L 344., 29.12.2010., str. 1.).

⁴² Direktiva 2005/36/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. rujna 2005. o priznavanju stručnih kvalifikacija (SL L 255, 30.9.2005., str. 22.)

predvidjeti odstupanja od Direktive Vijeća 2003/109/EZ⁴³ kako bi nositelji plave karte EU-a imali lakši pristup statusu osobe s dugotrajnim boravištem u EU-u.

- (38) U cilju poticanja mobilnosti visokokvalificiranih radnika između Unije i njihovih država podrijetla trebalo bi predvidjeti odstupanja od Direktive 2003/109/EZ kako bi se omogućila dulja razdoblja odsutnosti od onih predviđenih u toj Direktivi nakon što su visokokvalificirani radnici iz trećih zemalja stekli status osobe s dugotrajnim boravištem u EU-u.
- (39) Profesionalna i prostorna mobilnost visokokvalificiranih radnika iz trećih zemalja trebala bi se priznati kao važan čimbenik kojim se pridonosi poboljšanju učinkovitosti tržišta rada u Uniji, sprečavanju manjka kvalificiranih radnika i ukidanju regionalnih razlika. Trebalo bi olakšati mobilnost unutar Unije.
- (40) Trebalo bi ukloniti postojeću pravnu nesigurnost u pogledu poslovnih putovanja visokokvalificiranih radnika definiranjem pojma i utvrđivanjem popisa aktivnosti koje bi se trebale smatrati poslovnim djelatnostima u svim državama članicama. Drugo, državama članicama ne bi se trebalo dopustiti da zahtijevaju od nositelja plave karte EU-a koji se bave poslovnim djelatnostima radnu dozvolu ili drugo odobrenje osim plave karte EU-a koju je izdala prva država članica. Ako plavu kartu EU-a izdaje država članica koja ne primjenjuje u potpunosti schengensku pravnu stečevinu, njezin nositelj trebao bi imati pravo ući u jednu ili nekoliko država članica i u njima boraviti za potrebe obavljanja poslovne djelatnosti do 90 dana tijekom bilo kojeg razdoblja od 180 dana na temelju plave karte EU-a.
- (41) Nositeljima plave karte EU-a trebalo bi biti dopušteno preseljenje u drugu državu članicu pod pojednostavnjenim uvjetima ako planiraju podnijeti zahtjev za novu plavu kartu EU-a na temelju postojećeg ugovora o radu ili obvezujuće poslovne ponude. Drugim državama članicama ne bi se trebalo dopustiti da zahtijevaju od nositelja plave karte EU-a bilo koje drugo odobrenje osim plave karte EU-a koju je izdala prva država članica. Čim podnesu zahtjev za plavu kartu EU-a u roku predviđenom u ovoj Direktivi, trebalo bi im se dopustiti da počnu s radom. U drugoj državi članici postupak izdavanja plave karte EU-a trebao bi biti pojednostavnjen u odnosu na prvu plavu kartu EU-a: budući da je mobilni nositelj plave karte EU-a već obavljao visokokvalificiranu djelatnost u jednoj državi članici tijekom određenog vremena, druga država članica ne bi trebala imati potrebu provjeriti sve iste pojedinosti po drugi put. Međutim, mobilnost bi se trebala temeljiti na potražnji i stoga bi u drugoj državi članici uvijek trebao biti potreban ugovor o radu, a plaća bi trebala biti u skladu s pragom utvrđenim u drugoj državi članici u skladu s ovom Direktivom.
- (42) Iako su u ovoj Direktivi predviđena neka posebna pravila u pogledu ulaska i boravka u drugoj državi članici radi obavljanja poslovne djelatnosti te u pogledu preseljenja u drugu državu članicu radi podnošenja zahtjeva za novu plavu kartu EU-a na njezinu državnom području, primjenjuju se sva druga pravila o prekograničnom kretanju radnika propisana u relevantnim odredbama schengenske pravne stečevine.
- (43) Ako plavu kartu EU-a izdaje država članica koja ne primjenjuje u potpunosti schengensku pravnu stečevinu i nositelj plave karte EU-a, u situacijama mobilnosti predviđenima u ovoj Direktivi, prelazi vanjsku granicu u smislu Uredbe (EU)

⁴³

Direktiva Vijeća 2003/109/EZ od 25. studenoga 2003. o statusu državljana trećih zemalja s dugotrajnim boravištem (SL L 16, 23.1.2004., str. 44.).

2016/399 Europskog parlamenta i Vijeća⁴⁴, država članica trebala bi imati pravo tražiti dokaze da nositelj plave karte EU-a ulazi na njezino državno područje radi poslovne djelatnosti ili radi podnošenja zahtjeva za novu plavu kartu EU-a na temelju ugovora o radu ili obvezujuće poslovne ponude. U slučaju mobilnosti za potrebe obavljanja poslovnih djelatnosti ta država članica trebala bi moći zatražiti dokaze o poslovnoj svrsi boravka poput poziva, karata za ulazak ili dokumenata u kojima su opisane poslovne djelatnosti trgovačkog društva i položaj nositelja plave karte EU-a u trgovačkom društvu.

- (44) Ako se nositelj plave karte EU-a preseli u drugu državu članicu kako bi podnio zahtjev za plavu kartu EU-a i prate ga članovi obitelji, ta država članica trebala bi moći tražiti dokaze o njihovu zakonitom boravištu u prvoj državi članici. Nadalje, u slučaju prelaska vanjske granice u smislu Uredbe (EU) 2016/399, države članice koje u potpunosti primjenjuju schengensku pravnu stečevinu trebale bi se koristiti schengenskim informacijskim sustavom te bi trebale odbiti ulazak ili uložiti prigovor na mobilnost osoba za koje je u tom sustavu izdano upozorenje za potrebe odbijanja ulaska ili boravka kako je navedeno u Uredbi (EZ) br. 1987/2006 Europskog parlamenta i Vijeća⁴⁵.
- (45) Za potrebe boravišta korisnika međunarodne zaštite u državama članicama nužno je osigurati da su o pozadini zaštite predmetnih osoba obaviještene države članice u kojima nije odobrena međunarodna zaštita kako bi se omogućilo državama članicama da ispune svoje obveze u pogledu načela zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja.
- (46) Ako država članica planira protjerati osobu koja je dobila plavu kartu EU-a u toj državi članici ili koja je korisnik međunarodne zaštite u drugoj državi članici, ta bi osoba trebala uživati zaštitu od protjerivanja zajamčenu u Direktivi 2011/95/EU i u skladu s člankom 33. Konvencije o statusu izbjeglica od 28. srpnja 1951., kako je izmijenjena Protokolom potpisanim u New Yorku 31. siječnja 1967. (Ženevska konvencija).
- (47) Ako je protjerivanje korisnika međunarodne zaštite s državnog područja država članica dopušteno u skladu s Direktivom 2011/95/EU, države članice trebale bi imati obvezu osigurati prikupljanje svih informacija iz relevantnih izvora, uključujući, prema potrebi, od države članice koja je odobrila međunarodnu zaštitu te njihovo detaljno ocjenjivanje kako bi se zajamčilo da je odluka o protjerivanju tog korisnika u skladu s člankom 4. Povelje Europske unije o temeljnim pravima.
- (48) Trebale bi postojati posebne odredbe o izvješćivanju radi nadziranja provedbe ove Direktive, radi utvrđivanja i mogućeg suzbijanja mogućih posljedica u smislu „odljeva mozгова” u zemljama u razvoju te kako bi se izbjeglo „traćenje mozgov”.
- (49) Budući da ciljeve ove Direktive, to jest uspostavu posebnog postupka za prihvrat i donošenje uvjeta za ulazak i boravak te prava, koji bi se primjenjivali na državljane trećih zemalja radi zapošljavanja visokokvalificiranih radnika i na članove njihovih obitelji, ne mogu dostatno ostvariti države članice, a posebno kako bi bolje iskoristile opću privlačnost EU-a u pogledu osiguravanja njihove mobilnosti među državama članicama i ponude jasnog i jedinstvenog skupa kriterija za prihvrat u državama

⁴⁴ Uredba (EU) 2016/399 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2016. o Zakoniku Unije o pravilima kojima se uređuje kretanje osoba preko granica (Zakonik o schengenskim granicama) (SL L 77, 23.3.2016. str. 1).

⁴⁵ Uredba (EZ) br. 1987/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. prosinca 2006. o uspostavi, djelovanju i korištenju druge generacije Schengenskog informacijskog sustava (SIS II) (SL L 381, 28.12.2006., str. 4.).

članicama, te se stoga ti ciljevi mogu bolje ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti određenom u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji (UEU). U skladu s načelom proporcionalnosti, određenom u tome članku, ova Direktiva ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.

- (50) Ovom se Direktivom poštuju temeljna prava i načela priznata Poveljom Europske unije o temeljnim pravima, u skladu s člankom 6. Ugovora o Europskoj uniji (UEU).
- (51) U skladu sa Zajedničkom političkom izjavom država članica i Komisije o dokumentima s obrazloženjem od 28. rujna 2011.⁴⁶, države članice preuzimaju obvezu da će u opravdanim slučajevima obavijest o mjerama prenošenja popratiti s jednim dokumentom ili više njih u kojima se objašnjava odnos između dijelova Direktive i odgovarajućih dijelova nacionalnih instrumenata za prenošenje. U pogledu ove Direktive zakonodavac smatra prosljeđivanje takvih dokumenata opravdanim.
- (52) U skladu s člancima 1. i 2. te člankom 4.a stavkom 1. Protokola br. 21 o stajalištu Ujedinjene Kraljevine i Irske s obzirom na područje slobode, sigurnosti i pravde, priloženog UEU-u i UFEU-u, i ne dovodeći u pitanje članak 4. navedenog Protokola, te države članice ne sudjeluju u donošenju ove Direktive te ona za njih nije obvezujuća niti se na njih primjenjuje.
- (53) U skladu s člancima 1. i 2. Protokola br. 22 o stajalištu Danske koji je priložen UEU-u i UFEU-u Danska ne sudjeluje u donošenju ove Direktive te ona za nju nije obvezujuća niti se na nju primjenjuje.
- (54) Direktivu 2009/50/EZ trebalo bi stoga staviti izvan snage,

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

Poglavlje I.

Opće odredbe

Članak 1.

Predmet

Ovom se Direktivom utvrđuje sljedeće:

- (a) uvjeti za ulazak i boravak dulje od tri mjeseca na državnom području država članica državljana trećih zemalja radi zapošljavanja visokokvalificiranih radnika te članova njihovih obitelji i njihova prava,
- (b) uvjeti za ulazak i boravak državljana trećih zemalja i članova njihovih obitelji pod točkom (a) u država članicama koje nisu država članica koja je prva izdala plavu kartu EU-a i njihova prava.

⁴⁶

SL C 369, 17.12.2011., str. 14.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Direktive:

- (a) „državljanin treće zemlje” znači osoba koja nije građanin Unije u smislu članka 20. stavka 1. Ugovora;
- (b) „zapošljavanje visokokvalificiranih radnika” znači zapošljavanje osobe koja je:
 - u predmetnoj državi članici, u skladu s nacionalnim radnim pravom ili u skladu s nacionalnom praksom, zaštićena kao zaposlenik bez obzira na pravni odnos, radi obavljanja stvarnog i učinkovitog rada za drugu osobu ili pod njezinim vodstvom,
 - plaćena i
 - ima potrebne kompetencije koje se dokazuju visokim stručnim kvalifikacijama.
- (c) „plava karta EU-a” znači boravišna dozvola koja se naziva „plava karta EU-a” kojom se nositelj ovlašćuje za boravak i rad na državnom području države članice pod uvjetima iz ove Direktive;
- (d) „prva država članica” znači država članica koja prva odobrava državljaninu treće zemlje „plavu kartu EU-a”;
- (e) „druga država članica” znači država članica u kojoj nositelj plave karte EU-a namjerava ostvarivati ili ostvaruje pravo na mobilnost u smislu ove Direktive, osim prve države članice;
- (f) „članovi obitelji” znači državljani trećih zemalja u skladu s definicijom iz članka 4. stavka 1. Direktive 2003/86/EZ;
- (g) „visoke stručne kvalifikacije” znači kvalifikacije potvrđene dokazima o visokom obrazovanju ili visokorazvijenim stručnim vještinama;
- (h) „kvalifikacije visokog obrazovanja” znači bilo koja diploma, potvrda ili drugi dokaz formalnih kvalifikacija koji je izdalo nadležno tijelo i kojim se potvrđuje uspješno završeno visoko obrazovanje ili jednakovrijedni program tercijarnog obrazovanja, odnosno niz predmeta koje pruža obrazovna ustanova priznata kao ustanova visokog obrazovanja ili jednakovrijedna ustanova za tercijarno obrazovanje u državi u kojoj se nalazi, ako je studij potreban za stjecanje tih kvalifikacija trajao najmanje tri godine i odgovara najmanje razini 6 ISCED-a iz 2011. i razini 6 EKO-a, u skladu s nacionalnim zakonodavstvom;
- (i) „visokorazvijene stručne vještine” znači vještine potvrđene s najmanje tri godine stručnog radnog iskustva razine koja je usporediva s visokoškolskom kvalifikacijom i koja odgovara zanimanju ili sektoru navedenom u ugovoru o radu ili obvezujućoj ponudi za posao;
- (j) „radno iskustvo” znači stvarno i zakonito obavljanje određenog zanimanja;
- (k) „regulirano zanimanje” znači regulirano zanimanje kako je definirano u članku 3. stavku 1. točki (a) Direktive 2005/36/EZ;
- (l) „poslovna djelatnost” znači privremena djelatnost povezana s poslovnim interesima poslodavca poput pohađanja internih i vanjskih poslovnih sastanaka, sudjelovanja na konferencijama i seminarima, pregovaranja o poslovima, obavljanja prodaje ili

marketinških aktivnosti, izvršavanja unutarnjih revizija ili revizija klijenata, istraživanja poslovnih mogućnosti ili pohađanja i primanja izobrazbe;

- (m) „međunarodna zaštita” ima značenje definirano u članku 2. točki (a) Direktive 2011/95/EU Europskog parlamenta i Vijeća.

Članak 3.

Područje primjene

1. Ova se Direktiva primjenjuje na državljane trećih zemalja koji su podnijeli zahtjev za prihvata na državno područje države članice ili su prihvaćeni na njezino državno područje u svrhu zapošljavanja visokokvalificiranih radnika.
2. Ova se Direktiva ne primjenjuje na državljane trećih zemalja:
 - (a) koji traže međunarodnu zaštitu i čekaju odluku o svojem statusu ili su korisnici privremene zaštite u skladu s Direktivom Vijeća 2001/55/EZ⁴⁷ u državi članici;
 - (b) koji traže zaštitu u skladu s nacionalnim zakonodavstvom, međunarodnim obvezama ili praksom države članice i koji čekaju odluku o svojem statusu ili koji su korisnici zaštite u skladu s međunarodnim pravom, međunarodnim obvezama ili praksom države članice;
 - (c) koji su podnijeli zahtjev za boravak u državi članici kao istraživači u smislu Direktive (EU) 2016/801 radi provođenja istraživačkog projekta;
 - (d) koji imaju status osobe s dugotrajnim boravištem u državi članici u skladu s Direktivom 2003/109/EZ i ostvaruju pravo na boravište u drugoj državi članici radi obavljanja gospodarske djelatnosti u svojstvu zaposlene ili samozaposlene osobe;
 - (e) koji ulaze u državu članicu u skladu s obvezama iz međunarodnih sporazuma kojima se olakšava ulazak i privremeni boravak određenim kategorijama fizičkih osoba radi trgovine ili investicija, s izuzetkom državljana trećih zemalja koji su prihvaćeni na državno područje države članice u okviru premještanja unutar društva u skladu s Direktivom 2014/66/EU Europskog parlamenta i Vijeća⁴⁸;
 - (f) koji su prihvaćeni na državno područje države članice kao sezonski radnici u skladu s Direktivom 2014/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća⁴⁹;
 - (g) čije je protjerivanje odgođeno zbog stvarnih ili pravnih razloga;
 - (h) na koje se primjenjuje Direktiva 96/71/EZ Europskog parlamenta i Vijeća⁵⁰ za cijelo vrijeme dok su na državnom području države članice u koju su upućeni;

⁴⁷ Direktiva Vijeća 2001/55/EZ od 20. srpnja 2001. o minimalnim standardima za dodjelu privremene zaštite u slučaju masovnog priljeva raseljenih osoba te o mjerama za promicanje uravnoteženih napora država članica pri prijehu i snošenju posljedica prijeha tih osoba (SL L 212, 7.8.2001., str. 12.).

⁴⁸ Direktiva 2014/66/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o uvjetima za ulazak i boravak državljana trećih zemalja u okviru premještanja unutar društva (SL L 157, 27.5.2014., str. 1.).

⁴⁹ Direktiva 2014/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o uvjetima za ulazak i boravak državljana trećih zemalja u svrhu zapošljavanja u statusu sezonskih radnika (SL L 94, 28.3.2014., str. 375.)

⁵⁰ Direktiva 96/71/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 1996. o upućivanju radnika u okviru pružanja usluga (SL L 18, 21.1.1997., str. 1.).

- (i) koji u skladu sa sporazumima između Unije i njezinih država članica uživaju pravo na slobodno kretanje jednakovrijedno pravima državljana Unije.
- 3. Ovom Direktivom ne dovodi se u pitanje nijedan sporazum između Unije i njezinih država članica ili između država članica i jedne ili više trećih zemalja, u kojemu su navedena zanimanja koja nisu obuhvaćena ovom Direktivom radi osiguranja etičkog zapošljavanja u sektorima u kojima nedostaje zaposlenika uz zaštitu ljudskih potencijala u zemljama u razvoju koje su potpisnice tih sporazuma.
- 4. Države članice državljanima trećih zemalja ne izdaju nijednu drugu dozvolu osim plave karte EU-a u svrhu zapošljavanja visokokvalificiranih radnika.

Članak 4.

Povoljnije odredbe

- 1. Ovom Direktivom ne dovode se u pitanje povoljnije odredbe:
 - (a) prava Unije, uključujući bilateralne ili multilateralne sporazume sklopljene između Unije, ili između Unije i njezinih država članica, s jedne strane, i jedne ili više trećih zemalja, s druge strane;
 - (b) bilateralnih ili multilateralnih sporazuma koji su već sklopljeni između jedne ili više država članica i jedne ili više trećih zemalja prije datuma stupanja na snagu ove Direktive.
- 2. Ovom Direktivom ne utječe se na pravo država članica da donesu ili zadrže povoljnije odredbe u pogledu članaka 10., 14., 15., 16. i članka 17. stavka 5.

Poglavlje II.

Uvjeti prihvata, odbijanje i oduzimanje

Članak 5.

Uvjeti prihvata

- 1. Državljanin treće zemlje koji podnosi zahtjev za plavu kartu EU-a mora učiniti sljedeće:
 - (a) predložiti valjani ugovor o radu ili, kako je predviđeno nacionalnim pravom, obvezujuću ponudu za posao u vezi sa zapošljavanjem visokokvalificiranih radnika na razdoblje od najmanje šest mjeseci u predmetnoj državi članici;
 - (b) za regulirana zanimanja, predložiti dokument kojim se dokazuje ispunjavanje uvjeta utvrđenih u nacionalnom pravu za državljane EU-a koji se žele baviti reguliranim zanimanjem navedenim u ugovoru o radu ili obvezujućoj ponudi za posao, kako je predviđeno nacionalnim pravom;
 - (c) za neregulirana zanimanja, predložiti dokaze o njihovim visokim stručnim kvalifikacijama.

- (d) predočiti valjanu putnu ispravu, kako je utvrđeno nacionalnim pravom te, prema potrebi, zahtjev za vizu ili valjanu vizu ili, ako je to potrebno, valjanu dozvolu boravka ili valjanu vizu za dugoročni boravak;
 - (e) predočiti dokaz o zdravstvenom osiguranju ili, ako je to predviđeno nacionalnim pravom, o tome da je podnesen zahtjev za zdravstveno osiguranje za sve rizike koji su uobičajeno pokriveni za državljane predmetne države članice za razdoblje u kojemu ne postoji takvo zdravstveno osiguranje i odgovarajuće pravo na usluge povezano s ugovorom o radu ili stečene na temelju ugovora o radu;
- 2. Uz uvjete iz stavka 1., bruto godišnja plaća koja proizlazi iz mjesečne ili godišnje plaće navedene u ugovoru o radu ili obvezujućoj ponudi za posao ne smije biti niža od odgovarajućeg praga plaća koji u tu svrhu utvrđuju i objavljuju države članice. Prag plaća koji su utvrdile države članice najmanje je jednak ili je do 1,4 puta veći od prosječne godišnje plaće u predmetnoj državi članici.
 - 3. Države članice mogu zahtijevati da za zapošljavanje visokokvalificiranih radnika budu ispunjeni svi uvjeti iz važećih zakona, kolektivnih ugovora ili prakse za određena zanimanja.
 - 4. Odstupajući od stavka 2., za zapošljavanje u zanimanjima u kojima postoji osobita potreba za radnicima državljanima trećih zemalja i koji pripadaju glavnim skupinama 1 i 2 ISCO-a, prag plaća iznosi 80 % praga plaća kako je utvrđen u predmetnoj državi članici u skladu sa stavkom 2.
 - 5. Odstupajući od stavka 2., za državljane trećih zemalja koji su stekli kvalifikacije visokog obrazovanja najviše tri godine prije podnošenja zahtjeva za plavu kartu EU-a prag plaća iznosi 80 % praga plaća koji je utvrdila predmetna država članica u skladu sa stavkom 2. Trogodišnje razdoblje ponovno se primjenjuje nakon stjecanja svake razine kvalifikacija visokog obrazovanja.

Prag plaća iz prvog podstavka ovog članka primjenjuje se kad god se u tom trogodišnjem razdoblju podnese zahtjev za prvu plavu kartu EU-a ili za produljenje njezine valjanosti. Ako se valjanost plave karte EU-a izdane tijekom razdoblja od tri godine produlji nakon isteka trogodišnjeg razdoblja primjenjuje se prag plaća iz stavka 2. Međutim, ako je prva plava karta EU-a izdana tijekom trogodišnje razdoblja izdana na manje od 24 mjeseca, nakon prve obnove primjenjuje se niži prag plaća iz prvog podstavka ovog stavka.
 - 6. Države članice olakšavaju potvrđivanje i priznavanje dokumenata kojima se dokazuju relevantne visoke stručne kvalifikacije u skladu sa stavkom 1. točkom (c).
 - 7. Države članice odbijaju zahtjeve državljana trećih zemalja za koje se smatra da predstavljaju rizik za javnu politiku, javnu sigurnost ili javno zdravlje.
 - 8. Države članice mogu zahtijevati da predmetni državljaniin treće zemlje navede svoju adresu na njihovu državnom području.

Ako se nacionalnim pravom države članice zahtijeva da se adresa dostavi u trenutku podnošenja zahtjeva, a predmetni državljaniin treće zemlje još ne zna buduću adresu, država članica prihvaća privremenu adresu. U tom slučaju državljaniin treće zemlje dostavlja svoju stalnu adresu najkasnije u trenutku izdavanja plave karte EU-a u skladu s člankom 8.

Članak 6.

Razlozi za odbijanje

1. Države članice odbijaju zahtjev za plavu kartu EU-a u bilo kojem od sljedećih slučajeva:
 - (a) ako podnositelj zahtjeva ne ispunjuje uvjete iz članka 5.;
 - (b) ako su priloženi dokumenti stečeni prijevarom, krivotvoreni ili protuzakonito promijenjeni;
2. Ako je situacija na tržištu rada ozbiljno poremećena zbog visoke stope nezaposlenosti u određenom zanimanju ili sektoru koja može biti ograničena na određeni dio njihova državnog područja, države članice mogu provjeriti može li konkretno radno mjesto biti popunjeno radnom snagom iz te države ili Unije, državljanima trećih zemalja koji imaju zakonito boravište u toj državi članici i već su dio njezina tržišta rada na temelju prava Unije ili nacionalnog prava ili osobama s dugotrajnim boravištem u EU-u koji se žele preseliti u tu državu članicu u svrhu zapošljavanja visokokvalificiranih radnika u skladu s poglavljem III. Direktive 2003/109/EZ.

Predmetna država članica obavješćuje Komisiju o svojoj namjeri uvođenja takve provjere u određenom zanimanju ili sektoru koja može biti ograničena na određeni dio njihova državnog područja, za na državljane trećih zemalja koji dolaze iz trećih zemalja tijekom sljedećih 12 mjeseci i dostavlja Komisiji sve relevantne razloge za obrazloženje ove odluke. Za svako produljenje od 12 mjeseci predmetna država članica šalje novu obrazloženu obavijest.
3. Države članice mogu odbiti zahtjev za plavu kartu EU-a u sljedećim slučajevima:
 - (a) poslodavac nije izvršio svoje zakonske obveze u vezi sa socijalnom sigurnošću, oporezivanjem, radničkim pravima ili radnim uvjetima;
 - (b) poduzeće poslodavca u postupku je likvidacije u skladu s nacionalnim propisima o nesolventnosti ili je bilo u tom postupku, ili ne obavlja gospodarsku aktivnost; ili
 - (c) poslodavac je kažnjen zbog zapošljavanja državljana trećih zemalja s nezakonitim boravkom u skladu s člankom 9. Direktive 2009/52/EZ Europskog parlamenta i Vijeća⁵¹, ili za neprijavljen rad ili nezakonito zapošljavanje u skladu s nacionalnim pravom.
4. Države članice mogu odbiti zahtjev za plavu kartu EU-a radi osiguranja etičkog zapošljavanja u sektorima u kojima postoji nedostatak kvalificiranih radnika u zemljama podrijetla.
5. Ne dovodeći u pitanje stavak 1., države članice u svakoj odluci o odbijanju zahtjeva uzimaju u obzir posebne okolnosti slučaja i poštuju načelo proporcionalnosti.

⁵¹

Direktiva 2009/52/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2009. o minimalnim standardima za sankcije i mjere za poslodavce državljana trećih zemalja s nezakonitim boravkom (SL L 168 30.6. 2009., str. 24.).

Članak 7.

Oduzimanje ili odbijanje produljenja plave karte EU-a

1. Države članice oduzimaju plavu kartu EU-a ili ju odbijaju produljiti u sljedećim slučajevima:
 - (a) plava karta EU-a ili priloženi dokumenti stečeni su prijevarom, krivotvoreni su ili protuzakonito promijenjeni;
 - (b) državljani treće zemlje više nema valjani ugovor o radu za zapošljavanje visokokvalificiranih radnika ili kvalifikacije u skladu s člankom 5. stavkom 1. točkama (b) i (c) ili njegova ili njezina plaća više ne zadovoljava prag plaća utvrđen u skladu s člankom 5. stavcima 2., 4. i 5., ovisno što je primjenjivo, ne dovodeći u pitanje članak 14.
2. Države članice mogu oduzeti ili odbiti produljiti plavu kartu EU-a izdanu na temelju ove Direktive u sljedećim slučajevima:
 - (a) zbog razloga javnog poretka, javne sigurnosti ili javnog zdravlja;
 - (b) prema potrebi, ako poslodavac nije izvršio svoje zakonske obveze u vezi sa socijalnom sigurnošću, oporezivanjem, radničkim pravima ili radnim uvjetima;
 - (c) ako više nisu ispunjeni uvjeti iz važećih zakona, kolektivnih ugovora ili prakse za određena zanimanja za zapošljavanje visokokvalificiranih radnika;
 - (d) ako državljani treće zemlje nije priopćio promjene iz članka 13. stavka 1., ako je primjenjivo, te iz članka 14. stavka 3.;
 - (e) ako državljani treće zemlje više nema važeću putnu ispravu;
 - (f) ako državljani treće zemlje ne zadovoljava uvjete za mobilnost iz ovog poglavlja ili opetovano primjenjuje odredbe o mobilnosti iz ovog poglavlja na način koji predstavlja zlouporabu.

Ako se plava karta EU-a oduzima ili nije produljena na temelju stavka 2. točke (e), države članice prije oduzimanja plave karte EU-a ili odbijanja njezina produljenja utvrđuju razuman rok unutar kojeg predmetni državljani treće zemlje mora pribaviti i dostaviti važeću putnu ispravu.
3. Neobavješćivanje u skladu s člankom 13. stavkom 1. i člankom 14. stavkom 3. ne smatra se dostatnim razlogom za oduzimanje ili odbijanje produljenja plave karte EU-a ako nositelj dokaže da obavijest nije dospjela do nadležnog tijela iz razloga na koji nositelj nije mogao utjecati.
4. Ne dovodeći u pitanje stavak 1., države članice u svakoj odluci o oduzimanju ili odbijanju produljenja plave karte EU-a uzimaju u obzir posebne okolnosti slučaja i poštuju načelo proporcionalnosti.

Poglavlje III.

Plava karta EU-a i postupak

Članak 8.

Plava karta EU-a

1. Ako državljanin treće zemlje ispunjuje uvjete iz članka 5. i ako ne postoji osnova za oduzimanje u skladu s člankom 6., izdaje mu se plava karta EU-a.

Ako država članica izdaje dozvole boravka samo na svome državnom području i državljanin treće zemlje ispunjuje sve uvjete za prihvrat propisane u ovoj Direktivi, predmetna država članica izdaje mu potrebnu vizu.

2. Države članice određuju standardno razdoblje valjanosti plave karte EU-a koje iznosi najmanje 24 mjeseca. Ako je ugovor o radu sklopljen na kraće razdoblje, plava karta EU-a izdaje se najmanje za vrijeme trajanja ugovora o radu plus tri dodatna mjeseca. Ako se valjanost plave karte EU-a obnavlja, razdoblje valjanosti iznosi najmanje 24 mjeseca.
3. Plavu kartu EU-a izdaju nadležna tijela države članice koristeći se jedinstvenim obrascem kako je utvrđeno Uredbom (EZ) br. 1030/2002. U skladu s točkom (a) podtočkama 7.5 – 9. Priloga navedenoj Uredbi, države članice u plavoj karti EU-a navode uvjete za pristup tržištu rada kako je utvrđeno u članku 13. stavku 1. ove Direktive. Države članice u boravišnu dozvolu unose riječi „plava karta EU-a” pod naslovom „vrsta dozvole”.
4. Ako država članica izda plavu kartu EU-a državljaninu treće zemlje kojem je odobrila međunarodnu zaštitu, unosi sljedeću napomenu u plavu kartu EU-a tog državljanina treće zemlje pod naslovom „Napomene”: „Međunarodnu zaštitu odobrio [ime države članice] dana [datum]”. Ako ta država članica povuče međunarodnu zaštitu koju uživa nositelj plave karte EU-a, ona, prema potrebi, izdaje novu plavu kartu EU-a koja ne sadržava napomenu.
5. Ako država članica izdaje plavu kartu EU-a državljaninu treće zemlje koji je korisnik međunarodne zaštite u drugoj državi članici, država članica koja izdaje plavu kartu EU-a unosi u plavu kartu EU-a napomenu „Međunarodnu zaštitu odobrila [ime države članice] [datum]”.

Prije unošenja te napomene država članica obavješćuje državu članicu koja će biti navedena u toj napomeni o izdavanju plave karte EU-a i traži od te države članice da dostavi informacije o tome je li nositelj plave karte EU-a još uvijek korisnik međunarodne zaštite. Država članica navedena u napomeni odgovara najkasnije mjesec dana nakon primitka zahtjeva za dostavom informacija. Ako je međunarodna zaštita povučena pravomoćnom odlukom, država članica koja izdaje plavu kartu EU-a ne unosi tu napomenu.

Ako je, u skladu s primjenjivim međunarodnim instrumentima ili nacionalnim pravom, odgovornost za međunarodnu zaštitu nositelja plave karte EU-a prenesena na državu članicu nakon što je ona izdala plavu kartu EU-a u skladu s prvim podstavkom, ta država članica izmjenjuje napomenu u skladu s time otprilike tri mjeseca nakon prijenosa.

6. Tijekom razdoblja valjanosti plavom kartom EU-a ovlašćuje se njezin nositelj na sljedeće:
- (a) ulazak, ponovni ulazak i boravak na državnom području države članice koja je izdala plavu kartu EU-a;
 - (b) uživanje prava priznatih ovom Direktivom.

Članak 9.

Zahtjevi za prihvrat

1. Države članice određuju podnosi li zahtjev za plavu kartu EU-a državljanin treće zemlje ili njegov poslodavac. Države članice također mogu dopustiti da zahtjev podnosi bilo koja od dvije navedene stanke.
2. Zahtjev se razmatra i ispituje kada državljanin treće zemlje boravi izvan državnog područja države članice za koju podnosi zahtjev za prihvrat ili kada već zakonito boravi u toj državi članici.

Članak 10.

Postupovna jamstva

1. Nadležna tijela država članica donose odluku o zahtjevu za plavu kartu EU-a i pisanim putem izvješćuju podnositelja zahtjeva, u skladu s postupkom obavješćivanja koji je propisan nacionalnim pravom predmetne države članice. Obavijest se dostavlja najkasnije 60 dana od datuma podnošenja zahtjeva.
Ako je poslodavac priznat u skladu s člankom 12., obavijest se dostavlja najkasnije 30 dana od datuma podnošenja zahtjeva.
2. U iznimnim i opravdanim okolnostima povezanim sa složenošću zahtjeva, države članice mogu produljiti maksimalno razdoblje navedeno u stavku 1. za 30 dana. One obavješćuju podnositelja zahtjeva o produljenju prije isteka tog maksimalnog razdoblja.
3. Ako su informacije ili dokumenti koji su dostavljeni uz zahtjev neodgovarajući ili nepotpuni, nadležna tijela obavješćuju podnositelja zahtjeva o tome da su potrebne dodatne informacije, te određuju rok za njihovu dostavu. Razdoblje iz stavka 1. obustavlja se dok tijela ne zaprime dodatne zatražene informacije ili dokumente. Ako se dodatne informacije ili dokumenti ne dostave unutar roka, zahtjev se može odbiti.
4. Predmetni državljanin treće zemlje obavješćuje se pisanim putem o odbijanju zahtjeva za plavu kartu EU-a ili odluci o odbijanju produljenja ili o oduzimanju plave karte EU-a i, prema potrebi, njegov poslodavac u skladu s postupcima obavješćivanja propisanim u primjenjivom nacionalnom pravu. U obavijesti se navode razlozi za donošenje odluke i nadležno tijelo kojem se može podnijeti žalba te rok za podnošenje žalbe. Države članice osigurava učinkovit pravni lijek u skladu s nacionalnim pravom.
5. Podnositelju je dopušteno podnošenje zahtjeva za produljenje prije isteka plave karte EU-a. Države članice mogu utvrditi najdulji rok od 60 dana prije isteka valjanosti plave karte EU-a za podnošenje zahtjeva za produljenje.

6. Ako valjanost plave karte EU-a istekne tijekom postupka produljenja, države članice dopuštaju državljaninu treće zemlje da ostane na njihovu državnom području dok nadležna tijela ne donesu odluku o zahtjevu.

Članak 11.

Pristojbe

Iznos pristojbi koje države članice naplaćuju za obradu zahtjeva ne smije biti nerazmjeran ili pretjeran.

Članak 12.

Priznati poslodavci

1. Države članice mogu predvidjeti postupke priznavanja poslodavaca u skladu sa svojim nacionalnim pravom ili administrativnom praksom u svrhe primjenjivanja pojednostavnjenih postupaka za dobivanje plave karte EU-a.

Ako država članica odluči predvidjeti postupke priznavanja, ona poslodavcima daje jasne i transparentne informacije o, među ostalim, uvjetima i kriterijima za priznavanje, razdoblju valjanosti priznanja i posljedicama neispunjivanja uvjeta, uključujući moguće oduzimanje i odbijanje produljenja te sve primjenjive sankcije.

Postupci priznavanja ne donose poslodavcima nerazmjerne ili pretjerane troškove ili administrativno opterećenje.

2. Države članice mogu odbiti priznati poslodavca u skladu sa stavkom 1. ako je taj poslodavac kažnjen zbog zapošljavanja državljanina trećih zemalja s nezakonitim boravkom u skladu s Direktivom 2009/52/EZ.

Pojednostavnjeni postupci uključuju obradu zahtjeva predviđenu u članku 10. stavku 1. drugom podstavku. Podnositelji zahtjeva oslobođeni su dostavljanja dokaza iz članka 5. stavka 1. točaka (c) i (e) i članka 5. stavka 8.

3. Države članice predviđaju mjere za sprječavanje moguće zlouporabe. Te mjere mogu uključivati praćenje, redovito ocjenjivanje i, prema potrebi, inspekciju u skladu s nacionalnim pravom ili administrativnom praksom.

Države članice mogu, među ostalim, odbiti produljenje statusa priznatog poslodavca ili oduzeti taj status ako poslodavac nije izvršavao obveze iz ove Direktive ili u slučajevima kada je priznanje stečeno prijevarom.

Poglavlje IV.

Prava

Članak 13.

Pristup tržištu rada

1. Nositelji plave karte EU-a ostvaruju potpuni pristup zapošljavanju visokokvalificiranih radnika u predmetnoj državi članici. Države članice mogu

zahtijevati da se promjena poslodavca i promjene koje utječu na ispunjenje uvjeta za prihvrat kako je utvrđeno u članku 5. priopćuju u skladu s postupcima propisanim nacionalnim pravom.

Postupkom priopćavanja ne obustavlja se pravo nositelja plave karte EU-a na zapošljavanje.

2. Ne dovodeći u pitanje uvjete za prihvrat iz članka 5. nositelji plave karte EU-a mogu biti samozaposleni i usporedno obavljati djelatnost u smislu visokokvalificiranog zapošljavanja.
3. Odstupajući od stavka 1. države članice mogu zadržati ograničenja pristupa zapošljavanju ako poslovne djelatnosti uključuju sudjelovanje u izvršavanju javne ovlasti i odgovornost zaštite općeg državnog interesa.
4. Ovaj članak primjenjuje se ne dovodeći u pitanje načelo povlaštenosti građana Unije, kada je primjenjivo u skladu s odredbama odgovarajućih akata o pristupanju.

Članak 14.

Privremena nezaposlenost

1. Nezaposlenost sama po sebi nije razlog za oduzimanje plave karte EU-a, osim ako vrijeme nezaposlenosti prelazi tri uzastopna mjeseca ili do nezaposlenosti dolazi više puta tijekom razdoblja valjanosti plave karte EU-a.
2. Tijekom razdoblja iz stavka 1. nositelj plave karte EU-a smije tražiti zaposlenje i zaposliti se pod uvjetima iz članka 13.
3. Nositelj plave karte EU-a u skladu s mjerodavnim nacionalnim postupcima obavješćuje nadležna tijela države članice u kojoj boravi o početku razdoblja nezaposlenosti i, prema potrebi, kraju razdoblja nezaposlenosti.

Članak 15.

Jednak tretman

1. Nositelji plave karte EU-a ravnopravni su državljanima države članice koja izdaje plavu kartu u pogledu sljedećeg:
 - (a) uvjeta zapošljavanja, uključujući najnižu dob za zaposlenje, i radnih uvjeta, uključujući plaću i otkaz, radno vrijeme, dopust i praznike, kao i zdravstvene i sigurnosne zahtjeve na radnom mjestu;
 - (b) slobode udruživanja, povezivanja i članstva u organizaciji koja predstavlja radnike ili poslodavce ili u bilo kojoj strukovnoj organizaciji, uključujući prava i koristi koja pružaju takve organizacije, ne dovodeći u pitanje nacionalne odredbe o javnom poretku i javnoj sigurnosti;
 - (c) obrazovanja i stručnog usavršavanja;
 - (d) priznavanja diploma, potvrda i drugih stručnih kvalifikacija u skladu s mjerodavnim nacionalnim postupcima;
 - (e) područja socijalne sigurnosti kako su određena u članku 3. Uredbe (EZ) br. 883/2004;

- (f) pristupa robi i uslugama i opskrbi robom i uslugama namijenjenima javnosti, uključujući postupke za dobivanje smještaja, te informacijama i savjetodavnim službama zavoda za zapošljavanje;
2. U pogledu stavka 1. točke (c) predmetna država članica može ograničiti jednako postupanje u pogledu stipendija i zajmova za studij i uzdržavanje te drugih stipendija i zajmova u vezi sa srednjoškolskim i visokoškolskim obrazovanjem i strukovnim osposobljavanjem. Pristup sveučilišnim i dodiplomskim studijima može biti predmetom posebnih preduvjeta u skladu s nacionalnim pravom.
- U pogledu stavka 1. točke (f) predmetna država članica može ograničiti jednako postupanje u slučaju postupaka za dobivanje smještaja. Time se ne dovodi u pitanje sloboda ugovaranja u skladu s pravom Unije i nacionalnim pravom.
3. Nositelji plave karte EU-a koji se sele u treću zemlju ili njihovi nadživjeli članovi obitelji koji borave u trećoj zemlji i koji ostvaruju prava na temelju nositelja plave karte EU-a dobivaju, na temelju starosti, invaliditeta i smrti, zakonske mirovine ostvarene na temelju prethodnog radnog staža nositelja plave karte EU-a i stečene u skladu sa zakonodavstvom iz članka 3. Uredbe (EZ) br. 883/2004 pod istim uvjetima i istim stopama kao i državljani predmetnih država članica kada se presele u treću zemlju.
4. Pravom na jednako postupanje iz stavka 1. ne dovodi se u pitanje pravo države članice da u skladu s člankom 7. oduzme plavu kartu EU-a ili ju odbije produljiti.
5. Ovaj članak ne primjenjuje se na nositelje plave karte EU-a koji su korisnici prava na slobodno kretanje u skladu s pravom Unije u predmetnoj državi članici.
6. Ovaj članak primjenjuje se na nositelje plave karte EU-a koji su korisnici međunarodne zaštite samo kada borave u državi članici koja nije država članica koja im je odobrila međunarodnu zaštitu.

Članak 16.

Članovi obitelji

1. Direktiva Vijeća 2003/86/EZ primjenjuje se uz odstupanja iz ovog članka.
2. Odstupajući od članka 3. stavka 1. i članka 8. Direktive 2003/86/EZ, spajanje obitelji ne smije ovisiti o zahtjevu da nositelj plave karte EU-a ima realne mogućnosti stjecanja prava na trajno boravište i minimalno razdoblje boravka.
3. Odstupajući od članka 4. stavka 1. trećeg podstavka i članka 7. stavka 2. drugog podstavka Direktive 2003/86/EZ, uvjeti i mjere za integraciju iz tih članaka primjenjuju se tek nakon što je predmetnim osobama odobreno spajanje obitelji.
4. Odstupajući od članka 5. stavka 4. prvog podstavka Direktive 2003/86/EZ, ako su ispunjeni uvjeti za spajanje obitelji i zahtjevi su podneseni istovremeno, boravišne dozvole izdaju se članovima obitelji istodobno s plavom kartom EU-a. Ako se članovi obitelji pridruže nositelju plave karte EU-a nakon što mu je izdana plava karta EU-a i ako su ispunjeni uvjeti za spajanje obitelji, boravišne dozvole izdaju se najkasnije u roku od 60 dana od datuma podnošenja zahtjeva.
5. Odstupajući od članka 13. stavaka 2. i 3. Direktive 2003/86/EZ, trajanje valjanosti boravišne dozvole članova obitelji jednako je trajanju valjanosti plave karte EU-a ako je to moguće s obzirom na valjanost njihovih putnih isprava.

6. Odstupajući od članka 14. stavka 1. točke (b) i stavka 2. Direktive 2003/86/EZ, države članice ne primjenjuju nikakav rok u pogledu pristupa tržištu rada. Ne dovodeći u pitanje ograničenja iz članka 13. stavka 3. Direktive, članovi obitelji imaju pristup zapošljavanju ili samozapošljavanju u predmetnoj državi članici.
Prije nego što se članu obitelji odobri pristup zapošljavanju, države članice mogu provjeravati može li konkretno radno mjesto biti popunjeno radnom snagom iz te države ili Unije, državljanima trećih zemalja koji imaju zakonito boravište u toj državi članici i već su dio tržišta rada na temelju prava Unije ili nacionalnog prava ili osobama s dugotrajnim boravištem u EU-u koji se žele preseliti u tu državu članicu radi zapošljavanja u skladu s poglavljem III. Direktive 2003/109/EZ.
7. Odstupajući od članka 15. stavka 1. Direktive 2003/86/EZ, za potrebe izračunavanja petogodišnjeg trajanja boravka za stjecanje vlastite boravišne dozvole zbrajaju se razdoblja boravka u različitim državama članicama.
8. Po analogiji se primjenjuju odredbe iz članka 17. o zbrajanju razdoblja boravka nositelja plave karte EU-a u različitim državama članicama u svrhe stjecanja statusa osobe s dugotrajnim boravištem u EU-u.
9. Ovaj članak ne primjenjuje se na nositelje plave karte EU-a koji su korisnici prava na slobodno kretanje u skladu s pravom Unije u predmetnoj državi članici.
10. Ovaj članak primjenjuje se na nositelje plave karte EU-a koji su korisnici međunarodne zaštite samo kada borave u državi članici koja nije država članica koja im je odobrila međunarodnu zaštitu.

Članak 17.

Status osobe s dugotrajnim boravištem u EU-u za nositelje plave karte EU-a

1. Direktiva 2003/109/EZ primjenjuje se uz odstupanja iz ovog članka.
2. Odstupajući od članka 4. stavka 1. Direktive 2003/109/EZ države članice odobravaju status osobe s dugotrajnim boravištem u EU-u državljanima trećih zemalja koji su zakonito i neprekinuto boravili na njihovom državnom području kao nositelji plave karte EU-a tri godine neposredno prije podnošenja primjenjivog zahtjeva.

Status osobe s dugotrajnim boravištem u EU-u dodijeljen u skladu s prvim podstavkom ovoga stavka može se oduzeti prije ispunjenja uvjeta zakonitog i trajnog boravišta u trajanju od pet godina iz članka 4. stavka 1. Direktive 2003/109/EZ na državnom području država članica ako državljanin treće zemlje postane nezaposlen i nema dovoljno sredstava za uzdržavanje sebe i, ako je primjenjivo, članova svoje obitelji bez korištenja sustavom socijalne pomoći predmetne države članice.

Međutim, status osobe s dugotrajnim boravištem u EU-u ne oduzima se ako državljanin treće zemlje ispunjuje sljedeće uvjete:

- (a) privremeno je nesposoban za rad zbog bolesti ili nesreće;
- (b) dugoročno je nezaposlen, ali ne svojom voljom, i evidentiran je kao tražitelj zaposlenja u relevantnom zavodu za zapošljavanje;
- (c) započinje strukovno osposobljavanje koje je, osim ako predmetni državljanin treće zemlje nije nezaposlen svojom voljom, povezano s prethodnim zaposlenjem.

3. Odstupajući od članka 4. stavka 1. Direktive 2003/109/EZ, nositelju plave karte EU-a koji je iskoristio mogućnost iz članka 20. ove Direktive mogu se zbrajati razdoblja boravka u različitim državama članicama kako bi ispunio zahtjeve o vremenu trajanja boravka, ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:
 - (a) pet godina zakonitog i neprekinutog boravka na državnom području država članica i
 - (b) dvije godine zakonitog i neprekinutog boravka kao nositelj plave karte EU-a neposredno prije podnošenja odgovarajućeg zahtjeva na državnom području države članice u kojoj je podnesen zahtjev za ostvarivanje statusa osobe s dugotrajnim boravištem u EU-u.
4. Radi izračunavanja razdoblja zakonitog i neprekinutog boravka u Uniji iz stavka 3. točke (a) i odstupajući od članka 4. stavka 3. Direktive 2003/109/EZ, razdobljima izbjivanja s područja država članica ne prekida se petogodišnje razdoblje ako su kraća od dvanaest uzastopnih mjeseci i ne prelaze ukupno osamnaest mjeseci unutar petogodišnjeg razdoblja zakonitog i neprekinutog boravka.
5. Odstupajući od članka 9. stavka 1. točke (c) Direktive 2003/109/EZ, države članice produljuju na 24 uzastopna mjeseca dopušteno razdoblje izbjivanja s područja država članica osobi s dugotrajnim boravištem u EU-u koja posjeduje dozvolu za dugotrajni boravak, uz napomenu iz članka 18. stavka 2. ove Direktive, i članovima njegove obitelji koji su ostvarili status osobe s dugotrajnim boravištem u EU-u.
6. Odstupanja iz stavaka 4. i 5. mogu se ograničiti na slučajeve kada predmetni državljani treće zemlje može dostaviti dokaz da je izbjivao s područja država članica radi obavljanja gospodarske djelatnosti u svojstvu zaposlene ili samozaposlene osobe, da je obavljao dobrovoljni rad ili da je studirao u svojoj zemlji podrijetla.
7. Članak 15. stavak 1. točka (f), članak 19. i, ako je primjenjivo, članci 16. i 21. primjenjuju se na nositelje dozvole za dugotrajni boravak uz napomenu iz članka 18. stavka 2.
8. Ako osoba s dugotrajnim boravištem u EU-u koja posjeduje dozvolu za dugotrajni boravak s napomenom iz članka 18. stavka 2. ove Direktive ostvaruje svoje pravo na preseljenje u drugu državu članicu u skladu s poglavljem III. Direktive 2003/109/EZ, ne primjenjuje se članak 14. stavci 3. i 4. i članak 15. stavak 2. točka (b) te Direktive. Druga država članica može primijeniti mjere u skladu s člankom 20. stavkom 6. ove Direktive.

Članak 18.

Dozvola za dugotrajni boravak

1. Nositeljima plave karte EU-a koji ispunjuju uvjete iz članka 17. ove Direktive za stjecanje statusa osobe s dugotrajnim boravištem u EU-u izdaje se boravišna dozvola u skladu s člankom 1. stavkom 2. točkom (a) Uredbe (EZ) br. 1030/2002.
2. Države članice upisuju u boravišnu dozvolu iz stavka 1. ovog članka pod naslov „napomene” riječi „bivši nositelj plave karte EU-a”.

Poglavlje V.

Mobilnost među državama članicama

Članak 19.

Poslovna djelatnost u drugoj državi članici

1. Ako državljanin treće zemlje koji je nositelj važeće plave karte EU-a koju je izdala država članica koja u potpunosti primjenjuje schengensku pravnu stečevinu uđe u nekoliko drugih država članica u svrhe obavljanja poslovne djelatnosti ili u njima boravi 90 dana u bilo kojem razdoblju od 180 dana, druga država članica ne zahtijeva drugo ovlaštenje za obavljanje takve djelatnosti osim plave karte EU-a izdane u prvoj državi članici.
2. Državljanin treće zemlje koji je nositelj važeće plave karte EU-a koju je izdala država članica koja ne primjenjuje u potpunosti schengensku pravnu stečevinu ima pravo, na temelju plave karte EU-a koju je izdala prva država članica EU-a, ući u jednu ili nekoliko drugih država članica u svrhe obavljanja poslovne djelatnosti i u njoj ili njima boraviti do 90 dana tijekom razdoblja od 180 dana. Druga država članica ne traži nikakvo ovlaštenje za obavljanje poslovne djelatnosti osim plave karte EU-a koju je izdala prva država članica EU-a.

Članak 20.

Zahtjev za plavu kartu EU-a u drugoj državi članici

1. Nakon dvanaest mjeseci zakonitog boravka u prvoj državi članici kao nositelj plave karte EU-a državljanin treće zemlje ima pravo ući u drugu državu članicu u svrhe zapošljavanja visokokvalificiranih radnika na temelju plave karte EU-a i važeće putne isprave pod uvjetima iz ovog članka.
2. U najkraćem mogućem roku, a najkasnije mjesec dana od ulaska na državno područje druge države članice, nositelj plave karte EU-a ili njegov poslodavac ili oboje podnose zahtjev za plavu kartu EU-a nadležnom tijelu te države članice i podnose sve dokumente kojima se dokazuje ispunjavanje uvjeta iz stavka 3. u odnosu na drugu državu članicu.

Nositelju plave karte EU-a dopušteno je raditi u drugoj državi članici neposredno nakon podnošenja zahtjeva.

Zahtjev se također može podnijeti nadležnim tijelima druge države članice dok nositelj plave karte EU-a još boravi na državnom području prve države članice.

3. Za potrebe zahtjeva iz stavka 2. nositelj plave karte EU-a podnosi sljedeće:
 - (a) važeću plavu kartu EU-a izdanu u prvoj državi članici;
 - (b) valjani ugovor o radu ili, kako je predviđeno nacionalnim pravom, obvezujuću ponudu za posao u vezi sa zapošljavanjem visokokvalificiranih radnika za razdoblje od najmanje šest mjeseci u drugoj državi članici;
 - (c) za regulirana zanimanja, dokument kojim se dokazuje ispunjavanje uvjeta utvrđenih u nacionalnom pravu za državljane EU-a koji se žele baviti

- reguliranim zanimanjem navedenim u ugovoru o radu ili obvezujućoj ponudi za posao, kako je predviđeno nacionalnim pravom;
- (d) važeću putnu ispravu, kako je utvrđeno nacionalnim pravom.
- (e) dokaze o zadovoljavanju praga plaće utvrđenog u drugoj državi članici primjenom članka 5. stavka 2. ili, prema potrebi, stavaka 4. i 5.
4. Druga država članica odbija zahtjev za plavu kartu EU-a u bilo kojem od sljedećih slučajeva:
- (a) nisu dostavljeni dokumenti iz stavka 3.;
- (b) dokumenti su pribavljeni prijevarom, krivotvoreni su ili protuzakonito izmijenjeni;
- (c) zapošljavanje nije u skladu s uvjetima propisanim u primjenjivim zakonima, kolektivnim ugovorima ili praksi iz članka 5. stavka 3.
5. Druga država članica može odbiti zahtjev za plavu kartu EU-a ako državljanin treće zemlje predstavlja rizik za javni poredak, javnu sigurnost ili javno zdravlje.
6. Druga država članica može odbiti zahtjev za plavu kartu EU-a na temelju provjere izvršene u skladu s člankom 6. stavkom 2. nakon obrazložene obavijesti iz tog članka i samo ako je i druga država članica uvela takve provjere za državljane trećih zemalja koji dolaze iz trećih zemalja u skladu s ovom Direktivom.
7. Druga država članica može odbiti zahtjev za plavu kartu EU-a ako je državljanin treće zemlje opetovano zloupotrijebio mogućnost ulaska u drugu državu članicu i rada u toj državi članici u skladu s ovim člankom. Druga država članica obavješćuje prvu državu članicu o odbijanju za potrebe članka 7. stavka 2. točke (f).
8. Odstupajući od članka 10. stavka 1. druga država članica donosi odluku o zahtjevu za plavu kartu EU-a i pisanim putem obavješćuje podnositelja zahtjeva i prvu državu članicu najkasnije u roku od 30 dana od podnošenja zahtjeva da učini sljedeće:
- (a) ako su ispunjeni uvjeti iz ovog članka, izda plavu kartu EU-a i dopusti državljaninu treće zemlje da boravi na njezinu državnom području za potrebe zapošljavanja visokokvalificiranih radnika ili
- (b) ako uvjeti iz ovog članka nisu ispunjeni, odbije izdavanje plave karte EU-a i obveže podnositelja zahtjeva i članove njegove obitelji, u skladu s postupcima iz nacionalnog prava, da napuste njezino državno područje.
9. Ako plava karta EU-a koju je izdala prva država članica istekne tijekom postupka, druga država članica može izdati, ako se to zahtijeva u skladu s nacionalnim pravom, privremene nacionalne boravišne dozvole ili istovrijedne dozvole, dopuštajući podnositelju zahtjeva da zakonito boravi na njihovu državnom području dok nadležno tijelo ne donese odluku o zahtjevu.
10. Nakon što su drugi put nositelj plave karte EU-a i, ovisno o slučaju, članovi njegove obitelji, iskoristili mogućnost preseljenja u drugu državu članicu pod uvjetima iz ovog članka, „prvom državom članicom” smatra se ona država članica iz koje se predmetna osoba preselila, a „drugom državom članicom” država kojoj se podnosi zahtjev za boravak. Odstupajući od članka 20. stavka 1. nositelj plave karte EU-a može se preseliti u drugu državu članicu drugi puta nakon šest mjeseci zakonitog boravka u prvoj državi članici kao nositelj plave karte EU-a.

Članak 21.

Boravak članova obitelji u drugoj državi članici

1. Ako se nositelj plave karte EU-a preseli u drugu državu članicu u skladu s člankom 20. i ako je obitelj već spojena u prvoj državi članici, članovi njegove ili njezine obitelji ovlašteni su ga pratiti i ući u drugu državu članicu i u njoj boraviti na temelju važećih boravišnih dozvola koje su dobili kao članovi obitelji nositelja plave karte EU-a u prvoj državi članici.
2. Najkasnije mjesec dana nakon ulaska na državno područje druge države članice, predmetni članovi obitelji ili nositelj plave karte EU-a u skladu s nacionalnim pravom podnose nadležnim tijelima države članice zahtjev za izdavanje boravišne dozvole za člana obitelji.

Ako boravišna dozvola za člana obitelji koju je izdala prva država članica istekne tijekom postupka ili nositelju više ne omogućuje da zakonito boravi na državnom području druge države članice, druga država članica dopušta članu obitelji ostanak na svojem državnom području, ako je nužno izdavanjem privremene nacionalne boravišne dozvole ili jednakovrijedne dozvole dok nadležna druge države članice ne donesu odluku o zahtjevu.
3. Druga država članica može zahtijevati da dotični članovi obitelji zahtjevu za boravišnu dozvolu prilože:
 - (a) svoju boravišnu dozvolu u prvoj državi članici i važeću putnu ispravu ili njihove ovjerene preslike;
 - (b) dokaz da su u prvoj državi članici boravili kao članovi obitelji nositelja plave karte EU-a.
4. Odstupajući od članka 16. stavka 4., ako se članovi obitelji pridruže nositelju plave karte EU-a nakon što su se on ili ona preselili u drugu državu članicu, boravišne dozvole izdaju se najkasnije u roku od 30 dana od datuma ponošenja zahtjeva, ako su ispunjeni uvjeti za spajanje obitelji.
5. Povrh odstupanja iz članka 16., druga država članica ne traži dokaz iz članka 7. stavka 1. točaka (a) i (b) Direktive 2003/86/EZ.
6. Ako obitelj već nije zasnovana u prvoj državi članici, primjenjuje se članak 16.
7. Ovaj članak primjenjuje se na nositelje plave karte EU-a koji su korisnici međunarodne zaštite samo kada se presele radi boravka u državu članicu koja nije država članica koja im je odobrila međunarodnu zaštitu.
8. Ovaj članak ne primjenjuje se na nositelje plave karte EU-a koji iskorištavaju pravo na slobodno kretanje u skladu s pravom Unije u drugoj državi članici.

Članak 22.

Zaštitne mjere i sankcije

1. Ako je plavu kartu EU-a izdala država članica koja ne primjenjuje u potpunosti schengensku pravu stečevinu i nositelj plave karte EU-a pređe vanjsku granicu u svrhe mobilnosti kako je navedeno u člancima 19. i 20., druga država članica ima pravo tražiti kao dokaz mobilnosti nositelja plave karte EU-a sljedeće:

- (a) važeću plavu kartu EU-a izdanu u prvoj državi članici;
 - (b) za potrebe članka 19., dokaz o poslovnoj svrsi boravka;
 - (c) za potrebe članka 20., ugovor o radu ili obvezujuću ponudu za posao za zapošljavanje visokokvalificiranih radnika u trajanju od najmanje šest mjeseci u drugoj državi članici.
2. Ako je plavu kartu EU-a izdala država članica koja ne primjenjuje u potpunosti schengensku pravu stečevinu i članovi obitelji nositelja plave karte EU-a pridružuju mu se pri prelasku vanjske granice radi preseljenja u drugu državu članicu kako je navedeno u članku 21. stavku 1., druga država članica može, osim dokaza iz stavka 1. ovog članka, zahtijevati da članovi obitelji predoče svoje boravišne dozvole za prvu državu članicu kao članovi obitelji nositelja plave karte EU-a.
3. Ako druga država članica odbije zahtjev za plavu kartu EU-a u skladu s člankom 20. stavkom 8. točkom (b), prva država članica, na zahtjev druge države članice, dopušta ponovni ulazak nositelja plave karte EU-a i, ako je primjenjivo, njegovih članova obitelji, bez formalnosti i bez odgode. To vrijedi i u slučaju kada je plava karta EU-a koju je izdala prva država članica istekla ili je oduzeta tijekom razmatranja zahtjeva. Članak 14. primjenjuje se nakon ponovnog ulaska u prvu državu članicu.
4. Nositelj plave karte EU-a ili njegov poslodavac u drugoj državi članici mogu se smatrati odgovornim za troškove povezane s ponovnim ulaskom nositelja plave karte EU-a i njegovih članova obitelji iz stavka 4.
5. Države članice mogu smatrati poslodavca nositelja plave karte EU-a odgovornim za neispunjivanje uvjeta mobilnosti propisanih u ovom poglavlju ili za upornu zlouporabu odredaba o mobilnosti iz ovog poglavlja.
- Predmetna država članica predviđa sankcije ako se poslodavac smatra odgovornim. Te sankcije moraju biti učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće.
6. Ako država članica oduzme ili odbije obnoviti plavu kartu EU-a koja sadržava napomenu iz članka 8. stavka 4. i odluči protjerati državljanina treće zemlje, ona traži od države članice spomenute u toj napomeni da potvrdi je li predmetna osoba još uvijek korisnik međunarodne zaštite u toj državi članici. Država članica navedena u napomeni odgovara u roku od mjesec dana od primitka zahtjeva za dostavu informacija.
- Ako je državljanin treće zemlje još uvijek korisnik međunarodne zaštite u državi članici spomenutoj u napomeni, ta osoba protjeruje se u tu državu članicu koja, ne dovodeći u pitanje primjenjivo pravo Unije ili nacionalno pravo i načelo spajanja obitelji, odmah, bez formalnosti, dopušta ponovni ulazak tog korisnika i njegovih ili njezinih članova obitelji.
- Odstupajući od drugog podstavka država članica koja je donijela odluku o protjerivanju u skladu sa svojim međunarodnim obvezama zadržava pravo udaljiti državljanina treće zemlje u državu koja nije država članica koja je odobrila međunarodnu zaštitu, ako ta osoba ispunjava uvjete iz članka 21. stavka 2. Direktive 2011/95/EU.
7. Ako nositelj plave karte EU-a ili članovi njegove ili njezine obitelji prijeđu vanjske granice države članice koja u potpunosti primjenjuje schengensku pravnu stečevinu, ta država članica provjerava schengenski informacijski sustav. Ta država članica odbija ulazak osobama u odnosu na koje je u schengenskom informacijskom sustavu izdano upozorenje za potrebe odbijanja ulaska i boravka.

Poglavlje VI.

Završne odredbe

Članak 23.

Pristup informacijama i praćenje

1. Države članice omogućuju podnositeljima zahtjeva jednostavan pristup informacijama o cjelokupnoj dokaznoj dokumentaciji potrebnoj za podnošenje zahtjeva te informacije o uvjetima ulaska i boravka, uključujući prava, obveze i postupovne zaštitne mjere, državljana trećih zemalja obuhvaćenih područjem primjene ove Direktive i članova njihovih obitelji. Te informacije uključuju informacije o pragovima plaća utvrđenima u predmetnoj državi članici u skladu s člankom 5. stavcima 2., 4. i 5. i o primjenjivim pristojbama.

Te informacije uključuju i sljedeće informacije:

- (a) o poslovnim djelatnostima dopuštenima na državnom području predmetne države članice nositelju plave karte EU-a iz druge države članice kako je navedeno u članku 19.;
- (b) o postupcima primjenjivima na dobivanje plave karte EU-a te na boravišne dozvole za članove obitelji, u drugoj državi članici, kako je navedeno u člancima 20. i 21.

Ako države članice odluče iskoristiti mogućnost predviđenu u članku 6. stavku 2., na isti način priopćuje se uvođenje provjere stanja na tržištu rada u određenom zanimanju ili sektoru u određenoj regiji.

2. Države članice priopćuju Komisiji svake godine i nakon svake izmjene faktor koji su odlučile utvrditi za određivanje godišnjeg praga plaće i posljedičnih nominalnih iznosa u skladu s člankom 5. stavcima 2., 4. i 5.

Države članice svake godine priopćuju Komisiji popis zanimanja u pogledu kojih se primjenjuje odstupanje u skladu s člankom 5. stavkom 4.

Ako države članice odbiju zahtjeve za plavu kartu EU-a na temelju pitanja etičkog zapošljavanja u skladu s člankom 6. stavkom 4., one dostavljaju Komisiji i ostalim državama članicama valjano obrazloženu odluku u kojoj su navedene predmetne zemlje i sektori.

Države članice svake godine priopćuju Komisiji popis dopuštenih poslovnih djelatnosti u smislu članka 2. stavka 1. za primjenu članka 19.

3. Države članice prate utjecaj ove Direktive na nacionalna tržišta rada i svake godine o tome izvješćuju Komisiju.

Članak 24.

Statistički podaci

1. Države članice svake godine, i prvi puta najkasnije do ...⁵², u skladu s Uredbom (EZ) br. 862/2007⁵³, priopćuju Komisiji statističke podatke o broju državljana trećih zemalja kojima je izdana plava karta EU-a i o onima čiji su zahtjevi odbijeni ističući one čiji su zahtjevi odbijeni na temelju članka 6. stavka 2. te o broju državljana trećih zemalja kojima je tijekom prethodne kalendarske godine produljena valjanost plave karte EU-a ili im je ona oduzeta. Te bi statističke podatke trebalo raščlaniti prema državljanstvu, zanimanju, valjanosti dozvola, solu i dobi podnositelja zahtjeva i gospodarskom sektoru. Ti se statistički podaci za državljane trećih zemalja kojima je izdana plava karta EU-a dalje raščlanjaju prema korisnicima međunarodne zaštite, korisnicima prava na slobodno kretanje i onima koji su stekli status osobe s dugotrajnim boravkom u EU-u u skladu s člankom 17.

Statistički podaci o prihvaćenim članovima obitelji dostavljaju se na isti način, osim podataka o njihovu zanimanju i gospodarskom sektoru.

U pogledu nositelja plave karte EU-a i članova njihovih obitelji, kojima su izdane dozvole boravka u drugoj državi članici u skladu s člancima 20. i 21., u dostavljenim informacijama navedena je država članica prethodnog boravišta.

2. Za potrebe provedbe članka 5. stavaka 2., 4. i 5. upućuje se na podatke poslane Eurostatu u skladu s Uredbom (EU) br. 549/2013⁵⁴.

Članak 25.

Izješćivanje

Svake tri godine, a prvi put najkasnije [*pet godina nakon datuma stupanja ove Direktive na snagu*], Komisija izvješćuje Europski parlament i Vijeće o primjeni ove Direktive u državama članicama, posebno o procjeni utjecaja članaka 5., 12., 19. i 20. i utjecaja ove Direktive na stanje na nacionalnim tržištima rada. Komisija predlaže potrebne izmjene.

Komisija ponajprije procjenjuje primjenjivost praga plaća utvrđenog u članku 5. i odstupanja iz tog članka uzimajući u obzir, među ostalim, različitost gospodarskih, sektorskih i geografskih uvjeta i učinka na tržište rada u državama članicama.

Članak 26.

Suradnja među kontaktnim točkama

1. Države članice imenuju kontaktne točke nadležne za zaprimanje i slanje informacija potrebnih za provedbu članaka 17., 19., 20. i 23. i učinkovito surađuju.

⁵² Četiri godine nakon datuma stupanja na snagu ove Direktive.

⁵³ Uredba (EZ) br. 862/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. srpnja 2007. o statistici Zajednice o migracijama i međunarodnoj zaštiti i o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EEZ) br. 311/76 o izradi statistike o stranim radnicima (SL L 199, 31.7.2007., str. 23.).

⁵⁴ Uredba (EZ) br. 549/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2013. o Europskom sustavu nacionalnih i regionalnih računa u Europskoj uniji (SL L 174, 26.6.2013., str. 1).

2. Kontaktne točke država članica posebno učinkovito surađuju u pogledu mehanizama vrednovanja s dionicima u sektorima obrazovanja, osposobljavanja, zapošljavanja i mladih te u drugim relevantnim područjima politike potrebnima za provedbu članka 5. stavka 1. točke (c) i članka 5. stavka 6.
3. Države članice pružaju odgovarajuću suradnju u razmjeni informacija i dokumentacije iz stavka 1. Države članice prednost daju razmjeni informacija elektroničkim putem.

Članak 27.

Stavljanje izvan snage Direktive 2009/50/EZ

Direktiva 2009/50/EZ stavlja se izvan snage od...[dvije godine+1 dan nakon datuma stupanja na snagu ove Direktive].

Upućivanja na direktivu stavljenju izvan snage smatraju se upućivanjima na ovu Direktivu i čitaju se u skladu s korelacijskom tablicom iz Priloga I.

Članak 28.

Prenošenje u nacionalno zakonodavstvo

1. Države članice donose zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom [dvije godine od datuma stupanja na snagu ove Direktive]. One o tome odmah obavješćuju Komisiju.
Kada države članice donose ove odredbe, te odredbe prilikom njihove službene objave sadržavaju upućivanje na ovu Direktivu ili se to upućivanje uz njih navodi. Države članice određuju načine tog upućivanja.
2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.
3. Odstupajući od stavka 1. države članice donose zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s člankom 2. točkama (g) i (i) u pogledu izjednačavanja visokorazvijenih stručnih vještina s visokim stručnim kvalifikacijama [2 godine nakon općeg roka za prenošenje].

Članak 29.

Stupanje na snagu

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 30.

Adresati

Ova je Direktiva upućena državama članicama u skladu s Ugovorima.

Sastavljeno u Strasbourgu

*Za Europski parlament
Predsjednik*

*Za Vijeće
Predsjednik*